

Ketabton.com

اعلان

گرانو او قدر مندو لوستونکو پښتو ډاټ نيت د دې کتاب سره ډيره خواري کړي ده او په ډير عاجزانه طور ئې تاسو ته د مطالعې په غرض ډالۍ کوي د دې کتاب بې اجازت نقل کول ، چاپ کول يا زمونږ نسبت ترې لرې کول نه صرف دا چې اخلاقي جرم دے بلکې ډير سخت منع دي

پښتو نيت
پښتو ډاټ نيت

Presented By : Pukhto.Net

حقوق محفوظ دیے

د کتاب نوم	_____	کل پانچہ
لیکوال	_____	علی خیل دریاب
کتابت	_____	لطف اللہ پنتواکیدی
د چاپ کال	_____	جنوری ۱۹۹۹ء
د چاپ شمیر	_____	پنچہ سوہ
ترتیب	_____	عرفان خٹک
بیعہ	_____	۵۰/- روپیہ

خورونگی :-

هميشه پنتواکیدی ادبی ٹولنے (رجسٹرڈ) اماندرہ
دموند لودرک :-

جمیل بک سیلز مین بازار بتھیلہ

سرپانہ - این ایس آر ٹسٹ تخت بھائی

دکھل پانرے پہ نوم
چہ زما دخیالی دنیا د
خوشبوکانو بنای پیری دے

دریابے

۴	ہیش خلیل	پیش نامہ
۱۱	ڈاکٹر محمد اعظم اعظم	کوزہ کینے سمندر
۱۶	ڈاکٹر اقبال نسیم خٹک	گلی پانچہ
۲۲	میان فضل الرحمان شاہد	دغول رے دافسانے پہ کالہ کینے

صفحہ	سرخط	صفحہ	سرخط
۵۱	ذریعہ پانچہ	۳۲	خاورے
۵۲	بدل	۳۳	جرم
۵۳	کانسی	۳۴	ڈکوتی میرنے
۵۴	بے عملی	۳۵	مات منکے
۵۵	دولی اوچتاناہ	۳۶	پردی سترکے
۵۶	حر مونتے	۳۷	نمایہ نر پانڈ بلا بلا اوریدے
۵۷	گرنیک گل	۳۸	مادہ پرستی
۵۸	پرتو غائبی	۳۹	نانا مولے جدیے
۵۹	پیسے	۴۰	یقین
۶۰	اعتماد	۴۱	نورے
۶۱	خرگند لیونے	۴۲	کتھیرد
۶۲	متاکی غوز	۴۳	دڑھرو پونہ
۶۳	نوکری	۴۴	پستناہ
۶۴	باور	۴۵	برند خاموشی
۶۵	غانرکی	۴۶	لپبرل ماسٹیلوچ
۶۶	تله	۴۷	شاپیری
۶۷	انڈیوالہ	۴۸	نروپہ توملہ
۶۸	دنا رے رنپا	۴۹	لوتیا
۶۹	وروری خوری	۵۰	جائے

۹۲	قادر	۶۱	۷۰	تپوس	۳۹
۹۳	ڈنوبے بورجل	۶۲	۷۱	ڈزپٹھ غوبیٹے	۴۰
۹۴	تعلیم	۶۳	۷۲	بکروبا باجی	۴۱
۹۵	ابلیس	۶۴	۷۳	حرام	۴۲
۹۶	حوالدار فاتح رحمن	۶۵	۷۴	گناہ	۴۳
۹۷	اُستاد جی	۶۶	۷۵	؟	۴۴
۹۸	تھوپک ملنگ	۶۷	۷۶	رورید لے بیاستہ	۴۵
۹۹	تھوٹے	۶۸	۷۷	چندہ	۴۶
۱۰۰	کرامات	۶۹	۷۸	ورختہ	۴۷
۱۰۱	نامہ	۷۰	۷۹	شپلونہ	۴۸
۱۰۲	ایمل خان کالسی	۷۱	۸۰	خیونہ تولیہ	۴۹
۱۰۳	مسلمان	۷۲	۸۱	میراتہ کوندہ	۵۰
۱۰۴	Masterkey	۷۳	۸۲	بے روزگاری	۵۱
۱۰۵	کفارہ	۷۴	۸۳	جو ارگر	۵۲
۱۰۶	پتیاں اکا	۷۵	۸۴	I miss you	۵۳
۱۰۷	انسان	۷۶	۸۵	ٹھرتڈا	۵۴
۱۰۸	کورنی خصلتونہ	۷۷	۸۶	شلتالان	۵۵
۱۰۹	سکندر	۷۸	۸۷	مذہب کہ مینہ پینتو	۵۶
۱۱۰	میلہ	۷۹	۸۸	قاتل شوک دے	۵۷
۱۱۱	ممتاز	۸۰	۸۹	توپیر	۵۸
۱۱۲	دُنیا لیوتی	۸۱	۹۰	MENSES	۵۹
			۹۱	شین خالی	۶۰

پیش نامہ

د قلم پہ ژبہ د یو زلمي ليکوال د مشاهداتو او واقعاتو دا
نتیجہ خیزه ادبی مجموعه هغه لفظی تصویرونه دی چه که یو
مصوّر ؤ د برّش اورنگونو په تعادن د روایتی تصویرونو حقیقت
ته ورسوی نو یو داسی البم به ترے جوړ شی چه هر نقش به ؤ
د خپل پس منظر په خاموشه ژبه د معاشرے د دردناکو، حسرتناکو
او عبرتناکو المیو یو نه ؤ خمیدونکی داستان را اوسپړی -

د علی خپل دریاب د نکارخانه دغو المناکو لفظی تصویرونو
ته چه گورم نو هر یو د خپله خپله افسانه هغه عنوان دے چه
تفسیر او تشریح ؤ د پخوانو ځنوحکیمانو او فلاسفرانو هغه اقوال
دی کوم چه هغوی هم پخپله خپله زمانه د خپله خپله معاشرے
په تنه بوده کښې د دغه قسمه واقعاتو له محسوسولونو پس رقم
کړی وو - ځکه نو د " پښتانه " په نوم د بناغلی مصنف
لفظی تصویر که یو مصوّر په رنگونو منجمد کړی نو د امام غزالی
او هر بېت سپس د اقولو دغه کیپشونونه به ورسره مناسب
بنکاري -

” بنٹو کپے یو قسمہ کمزوری دہ چہ علاج تے محمل دے ”

(امام غزالی)

” دینتے زہرہ دھتے پہ ذہن بادشاہی کوی ”

(ہربوٹ سپنس)

ژرندہ :-

دوغہ عنوان لفظی تصویر تہ کہ چا فنکار دخل فن درنگونو
بنائست ورکرو - نوکیدے شی چہ د ” بکونن ” د قول د اکیپشن
ورسره ہم بنہ ومی -

” ترکومہ چہ یو انسان دبل انسان پہ سہ سور

وی - دینا کپے بہ امن محض یو خوب وی ”

برندہ خاموشی :-

د موجودہ دور د سیاسی مجبورو او بے انصافو ہغہ المیہ دہ
چہ کہ پہ صوری رنگ کپے پیش کرے شی نو دہر بوٹ سپنس دغہ
قون د ورلانڈے اولیکی -

” دنہ حقدارو خلقو دپارہ د حقدارو خلقو وھنہ

نہ صرف د انصاف پہ مرئی چارہ رابنکل دہ بلکہ دیدہ او
دانستہ د اشدہ نسلونو پہ لار کپے ازغی کرل دی - او ہم
دغو نسلونو دپارہ ددے نہ لو تے افت او غضب نہ شی
کیدے چہ ورثہ کپے ورثہ نالائقہ خلق پرین دی ”

کمانچی :-

دالہ چا سنگتراش و تراشلہ ، نو د اسکر وائلہم داقول د ورسره

تراشل ہم نہ ھیروی .

” د زمانو رایسے دولت مند و غریبانانو د بغاوت د پختیو“

دپاره دا مؤثره طریقہ راویستے دے - چہ د غریبانانو د

کپے و تپے لپہہ شان بوخہ دوی تہ د خیرات پہ شکل

واپس کپری .

جرم :-

د دغہ عنوان مفہوم کہ د مصور د آرہ پہ برکت تکمیل شی .

نو د ورائٹنگ روم پہ دیوال د زینت کولو ورائندے ”بیکن“ د قول

د الفاظ د ہم ورائندے ویکلے شی .

” د دولت پریوانی د خوانی تباہی دے ”

مات منگے :-

د کشمالے مات منگی ، لونگ تہ خہ اووے ؛ شاید د اچہ

” سرخار شہ لہ عزتہ ”

خو د امام غزالی د قول د ہم ورسره شی چہ .

” طبعی شہوت پہ انسان او حیوان کپے یو شان

وی - خو وضعی شہوت انسان کپے صرف پہ نہ

تربیت او بد صحبت زرغونیندی .

بے عملی :-

پہ قول د حضرت عمر رضی اللہ تعالیٰ عنہ

” عمل بے علمہ عیب ژن او بیمار دے او علم

بغیر د عمل نہ شنو او بیکارہ . ”

د علی خیل دریاب دا دردناک تصویر شاید چہ دہفہ دنگارخانے
شہکار ثابت شی ۔ او ددغہ حسرتناکہ تصویر لاندے دویکترھیگو
دغہ نادر قول شاید چہ دتماشکیرو پہ زرونو اوذھنونو کینے
دیوانقلاب سوب شی ۔

”ھرکله چہ انسان دپیدائش پہ وخت او بیا دمرگ
نہ پس ہم مساوی دے ، نو آخر ولے دے د ژوند
میا ٹخنئی مودہ ہم مساوی تیرہ نہ کری ؟“

تپوس :-

جمیل نہ دمانرے دا تپوس کہ یو خوا د ماشوے سپرغ
د دردونو د علاج آرزو دہ ، نوبل خوا دجمیل مفلسی او
غربت دہغے پہ آرزو د بے وسیئی یخے او بہ توئے کرے ۔ د
بناغلی دریاب ددغہ تخیل جامد تصویر سرہ د بونا دشا دا
الفاظ پہ زری سیاہئی دیکو دی ۔

”دنیا کبھی دتولو نہ لویہ اوبدترینہ
گناہ غریبی دہ ۔ نور ہول گناہونہ
دغربت پہ ورا ندے کوہلے نیکی دی“

کرانو لوستونکو !

ما دقلم پہ ژبہ د بناغلی علی خیل دریاب د خنو تحریری
تصویرونو خاموشہ آوازونہ ستاسو ترغوب و کرہ ۔ باقی پاتے

تصویرونہ او د حال پہ ژبہ دھو داستانونہ نامہ خیلہ
وگورئی او واؤری .

خو د فرینکلن دا قول ہم یاد لری چہ
" پیرداسے دردناکہ واقعات شتہ چہ د
افسانے جو پیدلونه وړاندے مخو
شی . "

هیش خلیل

۲۳ ستمبر ۱۹۹۷ء

کوزہ کینے سمندر

پہ اول حل دعلی خیل دریاب دنوم پہ اورید و سرکہ
زما پہ تصور کینے یو پراسرارہ کردار او برینبیدہ . خوچہ
را مخاچ شو نو دپینور پوہنتون دپنتو شعبے یو عام سادہ
ثقفہ ناک او خاموشہ زلمے وو .

روستہ دھغہ د خبرو اترو او یگونو نہ داحقیقت
را برحقیرہ شو چہ دریاب دیر بنیرازہ ذہن او خلاندا
تخلیقی صلاحیتونو ثبنتن دے . دتخہ پہ زور چہ ہغہ
پہ نثر او نظم دوارو کینے دخپل عمر نہ دیر زیات بنہ
لیکونہ کوی او پہ دے کینے ہیچ شک نشہ چہ ہغہ پہ
دیر کم عمری کینے خپل خان او خپل صلاحیتونہ خپلے ژبے
او ادب تہ سپارلی دی . اوہم ددغہ لیوننہ مینے اولیوالہ
جذبے پہ داہ دھغہ پہ یک کینے دیو خاص قسمہ تازگی
سادگی او خود اعتمادی پہ یو خائے لیدے او موندے شی .

خہ مودہ ورائندے بناغلی دریاب ماتہ خپلہ یو نثری
بجموعہ را کرہ . پہ دے خیال چہ زک ہغہ دگورم او پہ ہغے

باندے خٹہ دھم بیکم - او دا دورہ خبرے ماتہ پہ دے گرانے
بنگاری چہ د علی خیل دریاب نہ وراڈا مے ہم دھغہ دکھول دیو
ٹو زلمو کتابونہ ماتہ ہم پہ دغہ غرض پراتہ دی - خو د
دریاب نہ خلا مے گران دے او بیا چہ پہ چائے لاروی
نو خبرہ نورا ہم گرانہ شی - او حقہ خبرہ دادہ چہ علی خیل
دریاب پہ ما ویر گران دے - او ہم لہ دے کبلہ چارو ناچار
م دھغہ کل پانپے کتھر او پہ مے خٹہ لیکلوتہ غارہ
ورکسہ -

د بنا علی دریاب ددے نثر توتو پہ کتھر زہ پہ یو
بجیہ دو جالہ کینے راگیر کرم - دا وراہ کو چنی کوچنی لیکونہ
کہ یو خوا اثرناک او عبرتناک دی نو بل خوا حیرتناک ہم
دی او د حیرانیا خبرہ دادا چہ دا پہ پنتو ادب کینے پنی د
یو نوی صنف د قیصی شکل دے چہ نامہ بہ ورلہ مونہ
پنیلہ فونپوؤ .

بنا علی دریاب د خیل چا پیرچل دروان ژونڈ نہ وراہ
وارہ واقعات ، امرورہ پیچے ، پاریدلی تاثرات ، صوار او
ناہوار کردارونہ او د تجسس نہ د کے مشاہدے راہولے کری
دی او ہغولہ دے د افاغور شکلونہ و رکری دی - تکنیک دے
د لہمے افسانے بنگاری - ولے بیا ہم کہ افسانہ ورستہ
نہ شو وٹیلے نو د افسانے مینہ پرے ماتینہ ی . حکہ چہ دے
کتاب کینے موجود دھرمے واقعے او صر تاثر یا ہر مشاہدے

پہ خہ نہ خہ شکل کینے د طنز تو کے رابرحیرہ کوی - او
دیکونکے پہ دے گواہن کینے ناست نکاری چہ پہ ہر خائے
پہ ہر خہ او پہ ہر چا خہ نہ خہ تک او کوی - او پہ داسے
کولو کینے ہغہ گرم ہم نہ دے . خکہ چہ دریاب ہر خہ
ڈروند د دریاب نہ راخستے دی او ڈروند حقیقتونہ دیر
تراخہ وی - ددے ترخو گمتونو او تیرو گزارونو دے مجھو
لہ کہ زکا لہ خیلہ اندہ د "بتکونو" نامہ خوبنہ گرم - نو
خوبنہ د دریاب دہ او فیصلہ ستاسو -

پہ دے "بتکونو" کینے خنے داسے ہم مخے لہ راشی چہ
ہغے نہ مونن لنوہ افسانہ (SHORT STORY) ہم
ویٹلے شو نکہ د مثال پہ تو کہ "جو ارگر"

"زما نوم زہرا دے - دشکلنے بانوے دطوطی کل

لور یم - پنجویشت کالہ ورا ندے چہ پلار دجواری

پہ داؤ باسئللم نو گتلی جو ارگر تردے را اور سوم

مامور چہ دچکے پہ ہرندہ تیادہ کینے د خیلے سکہ

خور پیر بند گلو او کیرہ نو ہم دہغے پہ غین کینے

پہ لو تے خوب اودہ شو -

خود کو بتلی او را غونہ پلاپ د امثالونہ پہ

دے "بتکونو" کینے کم دی - زیات تر پہ کینے تاثرات

دی - خود غہ تاثرات ہم د حکمت او مقصدیت نہ خالی

خہ دی - نکہ "خاورے"

” خانگے ... یا ... خانگے داسپرے وے وہے

سریہ ! داتہ گورے نہ چہ خاورے خوری ۔

آقو ۔ پریندہ چہ خوری کنہ ۔ زمونہ پہ کالہ

کینے بے د خاورو نہ خہ دی ۔ “

دعلی خیل دریاب پہ دے افسانچو کینے پہ خنوخنو د

اوپرہ جذباتیت او مبالغے رنگ ہم خوردے ۔ نو اکثریت پکینے

دعہ قصہ گو تو دے چہ هغو کینے زمونہ د چاپیرچل ژوندی

حقیقتونہ ساہ اخلی او د بناغلی علی خیل دریاب دمقصدی

سوح او رسا فکر گواھی ورکوی ۔

دزلمی فکر او خوانو و نولو پہ دے انقلابی قدم زک بناغلی

دریاب تہ دزرہ لہ کوئے مبارکی ورکوم ۔ پہ دے چہ پہ نپروال

ادب کینے ددے طرز دیکوانو اہمیت او افادیت دیر سیوا بنکاری

حکله چہ دمعاش پہ دے لوئے درزغوبل کینے دچاسرہ دلویو

لویو قصی او او بدو او بدو داستانونو دوستو او اوریدو

وخت پاتے نہ دے او کہ دوروکی نہ وروکی یک کینے ورتہ

داسے دخیال او فکر نہ مامورہ خولمے پہ لاس ورشنی

نو داہم غنیمت دے ۔

ڈاکٹر محمد اعظم اعظم

پنپور پوهنتون

۱۱ فروری ۱۹۹۸ء

کُل پانرہ

د قیصی د اوریدلو او د قیصی د اورولو فطری خواہش د انسان
پہ خمیر کینے حایٰ اغبر لے شوے دے . د قیصی د اوریدونکی ترہفہ
پورے تسکین نہ کیبری ترخو چہ ئے پورہ قیصی بنہ پہ توجہ
سره اورید لے نہ وی او د قیصی راوی ترہفہ پورے د قیصی مزے
دلاس نہ نہ پریندی ترخو چہ ئے قیصی سرته رسولے نہ وی او
دائے ویلی نہ وی چہ

” ذما مسئلہ تیرہ بیرہ د دین کتورے وکی

راوی د اوریدونکی نہ د خیل ذرہ رابنکونی انداز بیان د
حافظے دکمال او د ژبے د خوب والی داد وصول خیل حق گنزی
او د اوریدونکو له خوا دغه داد د راوی انعام ہم وی او صلہ ہم .
خوداد معہ وخت خبرے دی چہ د خلقو تخنہ د فرصت کیمے نہ
وو . پہ مغوی کینے مینہ و ، اخلاص وو او ذرہ خوبی و ،
خبرے ، جماتونہ او گو درونہ اباد وو . خلق بہ بلا ناعہ د ما بنام

د گلونو پانرہ بویہ چہ قیصی شی د ملوکے

د ورینہمو د قیصی ئے نازک بدن ملول دے (خوشحال)

دچوڙی نه پس حجرے ته تلل او بيا خاص طور سره په رمي کيښه
خو به ئے ترنيمه شپه قصه گو ماما ته غونډ نيولے وو، دغه شان
به چه قافله په اډډو سفرونو تللے ، نوسخت او اوډډو سفرده
به قصه گويانو د قصو په جادو اسانول اورالنډول - په
دغه قيصو کيښه به زياته قيصے د مافوق الفطرت عناصرو نه
وگے وے او واقعات به ئے د انساني پوهے نه بهر وو -

د ژوند کاډه چه ټومره مخ په وړاندے تلو وخت رالنډيد
نومے نومے مسئلے راتوکيدے او نوي ضروريات راوړاندے کيدل او
خبره دے ته را اورسيده چه د وخت دکمي احساس او د ژوند بے شميره
ضرورياتو د انسان ذهني او بدني سکون اولوبتلو - دنوي دور د
انسان ټخه دومره فرصت چرته دے چه په ورځو ورځو اووه اتو
هفتو د ناست وي او اوډډه اوډډه داستانونه د اوري -

په مغرب کيښه په دغه قسم قيصو کيښه مرچ مهاله گډه
کره شوه ، رنگ روغن پرے او خيژولے شوه او د ناول نوم
ورکره شو او بيا د ناول نه لنډه قيصي را اوزينيده - خو د
پښتو معامله داسه نه ده . په پښتو کيښه لنډه قيصي د ناول
نه رومي راتوکيدلے ده او هم دخپلے خاوره پيداوار دے -

پښتو کيښه د افسانے عمر ډير کم دے او که مونږ بناغلے راحت زاخيلي
د پښتو افسانے امام اوسنو نو د افسانے عمر د اتيا کاله نه مخکيښه نه
خي ټکه چه "کنډه جيني" تراوسه د پښتو رومي افسانه منلے شي
چه راحت زاخيلي صاحب په کال ۱۹۱۱ کيښه بيلکے ده -

د کال سنہ ۱۹۴۷ء نہ تو کال سنہ ۱۹۴۷ء پورے افسانے وقت اور پتو
 سست بلکہ دنت برابر دے۔ البتہ د ازادی نہ پس پنتو افسانہ
 د توجه مرکز گزید لے دہ او بنہ بنہ افسانہ نگاران او افسانہ نوییے
 میدان تہ راغلے دی او پہ ہرہ موضوع لے افسانے لیکلے دی۔ اکثر
 افسانہ لیکونکیو پہ افسانہ کینے د ژوند مسئلے بیان کرے دی
 خو د روایاتو نہ بغیر لے قدم نہ دے ایسے خو بعضے افسانہ نگاران
 د جنس او خیتے مسئلے تہ زیات اہمیت ور کرے دے اوہم د ادغوی
 د فن مقصد ہم دے او معیار ہم۔

پہ پنتو کینے چہ کوم افسانہ نگار مختصرہ افسانہ پہ مختصرترین
 شکل کینے پہ کامیابی سرہ او لیکلہ۔ ہزاربہ رشید احمد خان دے
 چہ "انگازے" پہ نوم لے خپلہ مجموعہ چاپ کرہ اگرکہ پہ دغہ
 افسانو کینے د تحیر احساس (*Suspense*) د یو زیات
 دے خو د تحیر د احساس نہ بغیر افسانہ د معیار نہ پاتے
 کیری۔ خو د ارباب صاحب تقلید چاہم اونہ کرو۔ او شاید دغہ
 منفرد انداز صرف د ارباب صاحب برخہ او کرحیدہ

بنہ م یاد شی چہ ما د فروری سنہ ۱۹۶۵ء یا اغلباً سنہ ۱۹۶۶ء د
 زیارت پہ یو مازیکر خپل یو محترم استاد چہ د سکول میدہ ماسہ
 دو او دوا خواہہ مگری د میلستیا پہ خاطر خان سرہ روان
 کرل۔ د سکول نہ پہ سویل پہ شنو پتو کینے پیادہ تگ دیوہ
 مزہ کولہ خو اسمان سترگے بنے نہ غرو لے۔ سارہ لحظہ پہ لحظہ
 زیاتیدو او صرکہ چہ مونہ یو شان خوہ تہ را اورسیدو نو د

شی بیانوںے ئے نہ شی . دکل پانڑے افسانچے دایمایت، علامتی انداز
او دپنتنی چاپیرپل بنکلے نمونے دی . دشمیر پہ شوپکو کبے
دومرہ غتہ واقعات او پرانستی رازونہ بیانوںل خہ اسان کار نہ
دے . داسے بنکاری چہ پنتو افسانہ دکمپیوٹر پہ دور کبے
دور داخلولو دارومپٹے کوشش دے اوراتلونکی نسلونہ بہ
بناغلی علی خیل دریاب ددغه اختراع امام گنڑی کوم چہ ددہ
حق دے .

دبناغلی علی خیل دریاب افسانچے دننوںے افسانے مختصرترین
شکل دے دایمچی یوہ نوے لاریہ دہ . روپئی کہ وریہ دہ، پہ
تول پورہ دہ . پہ دے کبے ہم ہیچ شک نشہ چہ دهر نوی
کار مرستہ ہم کیدی او مخالفت ہم . خود کار خلق ددے خبرو
پروانہ کوی هغه دغالب خبرہ چہ علم

نرسائش کی تمنا ہے نہ ملے کی پروا

خوشحال بابا خہ دمطلب وینا کرے دہ . سہ

دچاھل پہ بخیرہ تش سربنورول دی

آفرین م پہ خبرو دانشمند کر

زہ دعلی خیل دریاب دغے نوے اختراع اونوی کوشش
تہ دقدر پہ نظر کورم اودام یقین دے چہ لوستونکی بہ دغه
انداز خوبن کرپی پہ مینہ بہ ئے اولولی اوخوند بہ ترے واخلی .
زہ نورو زلمو او پیغلو تہ ہم دابلنہ دیکوم چہ هغوی

اسمان نہ سینے پانوں دے زاریوں شروع تھوں - موہن چہ دے
صورت حال کینے گیر وو چہ کہ پہ شازستید لے نوہیچ فاندے
نہ و ا پہ ورائدے تگ ہم سکن نہ وو او زما کورتہ لا د
یو میل نہ قدرے زیاتہ فاصلہ پاتے وک موہن چہ خپل
پخوانی چوک تہ اورسیدو نولاس پینے مو شل شوی وو او د
ما جس لگنو ہمت مو نہ شو کو لے ۔

مادغہ رہنتو نے واقعے تہ دیوے افسانے شکل ورکرو چہ
دشپہ پنچہ جملو نہ زیاتہ نہ وک او عنوان یم ورلہ -
" دعوت او آفت " کیتنور ۔ دغہ افسانہ بیا مارچ پہ
میاشت کینے پہ ورچیاسرہ "بانگ حرم" کینے چاپ شوہ ۔ ددغہ
واقعے پس منظر صرف ماتہ یا زما میلمنو تہ معلوم وو ۔ خدائے
ستہ چہ ہفہ ورخو کینے زک پہ دے نہ پوہیدم چہ گنی دا
یوہ مختصر ترینہ افسانہ وک ۔ نو بنا علی ایوب صابر زما پیرہ
چا و گیرنہ او کرہ خو دغہ افسانہ اوس ماتحہ نشتہ ۔

دہنتو افسانے یو انداز نو د ارباب رشید احمد خان دے او
یو بچی جدا انداز زما د خوبہ او زرکہ تہ رانز دے شاگرد
علی خیل دریاب دے عکہ چہ پہ پنتو کینے دغہ قسم تہ نمونہ
د دے نہ ورائدے زما د نظر نہ نہ وک تیرہ شوے ۔ د بنا علی
علی خیل دریاب د افسانچو موضوعات ہم پنکلیے دی او نوم تے ہم
جارب توجہ دے ۔ پہ دغہ افسانچو کینے دیوے مکملہ معیاری
او پہ قول پورہ افسانے قول خصوصیات او لوازمات موجود دی ۔

د غزل زلمے د

افسانے په کھاله کبے

بناغلی علی خیل دریاب یو تکړه شاعر، پوهه ادیب ،
زلمے پوهان کلک ملگر مے ، میلمه پال پښتون ، فرمان برداره کشر
خوب زلمے انسان او ښه خوش نویس د مے .
کله چې مونږ په امان دره کبے ادبی هله خله پیل کړے
نو زما غونډونو ته د بناغلی دریاب نامه دیو شاعر په حیث
را اورسیدک . هغه وخت دوئی لاد سکول طالب علم وو . په
رومبی ملاقات کبے دوئی لکه دیو جیاداره زلمی ماته خپل
شعرونه وړاندے نه کړل . او بیا چه خه ورخه دوسته
هم د دوئی په تحریک مونږ خپل کلی کبے یوه اولسی مشاعره
جوړه کړه . او دوئی پکبے خپل کلام وړاندے کړو . نو ددے
وړوکی طالب علم په شامته یو تکړه شاعر او پوهه ادیب
په نظر راغے .

د بناغلی دریاب د پښتو ژبے او ادب سره د بے کچه مینه
په سبب مونږ هم د دوئی په خوبنه او کوشش همیشه پښتو ادبی
تولنه

رجسٹرڈ اماندہ جویہ کپڑا او تر دے مقامہ مو را اور سولہ ۔

مونہ دوارہ کہہ د پبتونخوا ہرے سیمے نہ شاعرے لہ
تلی یو ۔ نو بناغلی دریاب د خلیقو پام خپل غزل ستہ
راگر خوبو کینے خانجا بریا لے شوے دے ۔ دیر حله نو پہ
روانہ مشاعرہ کینے خلیقو د دوی د کلام نمونے ہم غوبنتی
دی ۔

یوہ مشاعرہ کینے چہ د پبتو نامتو خپرنگار پروپتو شامین
د دریاب خونذور غزل و اوریدو نو اعلان ئے او کرو
" چہ کہہ د ازلمے د خلیقو غزلو کتاب چھاپ
کول غواری نو نیم خرخ ورسرہ زہ منم "
او بیا پہ دیرہ کپڑا مودہ کینے بناغلی دریاب د غزل
داسے کوہلے بحر بے او کرے او لاکوی چہ ماورتہ د پبتو
د غزل زلمے " اووے ۔

چہ دریاب ئے پہ سنگر د غزل پروت دے
گڈہ خوبہ باندے خبرے ملاکنہ دے

بناغلی دریاب د شروع راسے د شاعرئی سرہ سرہ نثری
اصنافو تہ ہم پاملرنہ کرے دہ ۔ د طاب علمی پہ زمانہ
کینے ئے پہ یوہ ڈرامہ د یو پرو دیوسر صاحب نہ شاباس
ہم اخستی و و او ہغہ بناغلی ترے ہغہ ڈرامہ ریڈیو پاکستا
پینور مرکز تہ ہم وری وہ ۔ و لے د پبتو ہغہ خبرہ
" چہ دکوم پھی دپلارہ ئے پیسہ نہ وی او دمورے

کاسه نہ دی هغه چکے سبق نہ سی

ویٹلے .

نئی دولتن کاله وړاندے چه ملگرے نوشیروان عادل
د ورچپانږه جهاد پېښور د پښتو برخه نگران وو - نو د پرو
زلمو لیکوالو سره څنګ په څنګ بناغلی دریاب هم ویرے
قیمتی ملغرے پښتو ادب ته بڅښلی دی - او دخپل اصل
نوم سره سره ته په قلمی نوم هم ویر مضمونونه چهاپ
شوی دی -

هم په دے موده کښه بناغلی دریاب کافی افسانچے اویکلے
چه څه پکښه په ورچپانږه "جهاد" پېښور ورچپانږه "وحدت"
او اووکا "رحمتی هیواد" پېښور کښه چهاپ هم شوے .
دومره بنه افسانچو په لیکلونه یواځه ماپه شا
او تپوړو - بلکه نورو ملگرو ته هم بنه واکیرنه اوکړه - روسته
ته د افسانچو سره سره ویرے افسانے اویکلے . چه څه خو
په اخبارونو رسالو کښه چهاپ شوے اوڅه لاتر اوسه ناچهاپ
پرتے دی - ویرو ملگرو صلاح وکړه چه دا افسانے کتابی
شکل کښه چهاپ کړه .

اوبیا څه موده وړاندے چه د غزل زلمی یوځل بیا د
افسانچے په درشل پښه کښودا . نو افسانچے د دوئی هلنده
فکر او بنسټ رازې ذهن ته تود هرکله اووے . دا ځل
بناغلی دریاب د افسانچے په سرڅڼه کولو ویر کړاؤ اوکړو .

اوٹان تے د افسانچے پہ کھالہ پہ ہسکہ غری وردنہ
کرو۔

راحتی چہ اوگورو چہ د غزل زلمی دخل فکر و فن ٹومڑ
قیمتی منغلرے افسانچے تہ پیرزوکری دی - او د افسانہ
پہ کھالہ کینے تے ہان لہ کوم مقام پیدا کرے دے۔
د بناغلی افسانچہ نگار مشاہدہ بنہ ژورہ دہ - دوئی
ہم پہ دے معاشرہ کینے سترکے غرولی اوہم دلہ ژوسند
کوی حکہ خو د ژوند پہ ہر ارج دسا نظر لری - او ہر رنگ
تے پېژنی . د دوئی اکثرے افسانچے د دے معاشرے عام
واقعات دی . چہ دوئی بکینے دخل فن پہ ذریعہ زہرا بنکو
اونوے والے پیدا کرے دے - دوئی دخل چاپیرچل دے
واقعاتو او حادثاتو تہ ہیشکھ ہم پہ جذباتی انداز نہ
دی کتلی - بلکہ د واقعے ، حادثے او کردار بنہ ژورہ جائزہ
تے اخستی دہ . پہ خپلہ جذباتی ، عملی ، اخلاقی او ذہنی
سرمایہ کینے تے بنہ اغنلی دی - او بیائے ورتہ پہ افسانوی
رنگ کینے درنگ کپری الفاظو جامے وراغوستی دی . حکہ
خو د افسانچے د مجلس کرمولو سرہ سرہ زہرونہ ہم بنہ
گرموی .

پہ ہرہ تولنہ کینے داسے واقعات او خبرے وی چہ د
معاشرے غری تے یوبل تہ پہ پس پسی کینے واتی . پہ
عام مجلس کینے دھرچا د وراوندے ددغہ واقعاتو ذکر ہرٹوک

نہ شی کو لے۔ نو دینا علی دریاب ہے بالکہ فلم ورلہ پہ ڀیرجوان
انداز کینے غورہ الفاظ او مناسب علامتونه نو بنی کری
دی او پہ ڀیرہ فنکاری ئے ددغه واقعاتو او حادثاتو نہ
پردے پورته کری دی او نہ یوا ئے عام لوستونکی ته
ئے پہ ڀاکہ کری دی بلکہ پہ سوچ او فکر ئے ہم مجبوروی
دوئی کئہ پہ معاشرہ ٿکونہ کوی۔ دڀبتو تو ہم پرستی
غندی۔ ددینا بے ثباتی پہ گوته کوی۔ دڀبتو درغریبی
یادوی او کئہ موجودہ دور دمسلمان بے عملی پہ نخبہ
کوی۔ نو دخل چارپہ چل عکاسی پہ ڀیرہ بنہ طریقہ
کوی۔ کئہ دطنز غشی وروی نو د مزاح خوانہ ہم خوروی
دخل چارپہ چل ڀیر رشتونی واقعات او حادثات ئے د
افسانچے پہ فن کینے رانگار لی دی او دخل کورکلی اصل کردارونو
له ئے ہم پہ خلو افسانچو کینے ٺا ئے ورکرمے دے لکہ اخونامرخا
شیخ استاذ، ممتاز، ٿوپک ملنگ، عبدولی، رحمانی گل او داسے نون
بناغلی افسانچہ نگار یوا علی تعلیماتہ زلمے دے۔ دقابی
تاریخ سرکہ سرکہ پہ موجودہ نریوالو حالاتو ہم بنہ نظر لری۔
حکله نو ئے ٺینے نریوالو واقعاتو، حادثاتو او قابی المیوتہ د
افسانچو رنگ ورکرمے دے کہ "ورختہ" او مادہ پرستی ئے تاریخی
بنہ لری نو "شیلونہ"، "برل ماٹنہ" او "ایمل کانسی" ئے
دبین المللی واقعاتو او حادثاتو بنکارہ شاید لری۔ لوہا د
ملکی سیاسی کلتور پہ حوالہ بنہ کوشش دے۔

کہ د بناغلی علی خیل دریاب د افسانچو پہ فی ارح نظر
اپوؤ . نو د افسانے د پارہ چہ کوم توکی ضروری پکار وی ہنہ
دوی خیلو افسانچو کینے پہ خیل خیل تابین خائے کری دی .
د اکثر افسانچو پلاہونہ ئے د حقیقت او جدت د وارو پہ
کالو پورہ دی . او پہ ڍیر اختصار سرہ ئے ټولو عناصرو
لہ پہ زپکا پورے خائے ورکرمے دے . کشکش (SWSPENCE)
او پہ تیرہ تیرہ (CLIMIX) د افسانے روح وی د اتوکی
بناغلی پہ خیلو افسانچو کینے د جو جملو پہ مدد سرہ اصلی
مقام تہ رسولی دی .

کردار نگاری ہم د افسانے د پارہ لازمی گنہل کیری . د
افسانچو کردارونہ د خیل چار پیرچل سرہ سم او فطری دی .
دوی کلاہ کلاہ پہ یوہ جملہ کینے د کردار پینڈنگلو کوی . او
د خوبو سرہ سرہ ئے خامئی او کمزورئی ہم پہ کوتہ کوی .
د کردارونو ژبہ ئے ہم خیلہ دہ اونوم ئے ہم د ہنہ کردار عکاسی
کوی . خہ کردارونہ خونے اصلی دی او د خیل کلی کو خونہ
راختی کردارونہ دی . خکہ خو د پلاپت سرہ منطقی
تروں لری .

د بناغلی دریاب د افسانچو ژبہ خونہ ہم وہ او سوچہ
ہم . د کردار او ماحول سرہ سم الفاظ ئے راوری دی . ڍیرو
علاقائی تورو لہ ئے خائے ورکرمے دے او ورسرہ ڍیر الفاظ
ئے داسے ہم لیکلی دی چہ خنکہ ئے عوام وائی . ہم ہنہ شائے

یکلی دی ۔ او دغه رنگ ئے یوہ جملہ کینے ځیر مطلب رانگار کے
دے کلہ کلہ ئے دخل مقصد څرگندولو دپاره د اشارو کنایو
او علامتونو نہ کارا خستے دے ۔

دیو پښتون پوهان وینا دہ چہ

” افسانہ نگار دخل فن پہ زور څہ خیرے

څرگندوی ۔ او څہ لوستونکو ته پرین دی ۔“

بناغلی دریاب تقریباً ټولو افسانچو کینے ہم داسے کړی دی۔

لوستونکی ته تیاره نورئې نه ورکوی بلکه هغه په دغه

واقعاتو دپوهه کیدلو دپاره په سوچ او فکر م مجبوروی

او هغه بیا دخل ذهن او فکر مطابق دغه قیصه وړاندے

بیاتی ۔ او د هغه په حقله خپله رائے قائموی ۔ د ځینو

افسانچو مقصد ته در سیدو دپاره خو ځیر سوچ پکار دے

محترم همیشه خلیل هم د بناغلی دریاب په دے کتاب په

حاشیگری ډول یکل کړی دی او دخل علم و فن په ذریعے

د دے افسانچو ډیره بڼه تصویر کښی کړے دے ۔ ولے بیا هم

دیوے نیمے افسانچے مقصد ته نه رسید لے ۔

د افسانے د پوهانو په خیال د افسانے دپاره لنډوالے

ضروری دے ۔ ولے خاص حد ئے مقررول گران دی ۔ ځکه

چہ که بے مطلبه جملے او خبرے د افسانچے په اوبو بار

جوړیږی ۔ نو تاثیر وحدت ته هم زیان رسوی ۔ په

لنډوالی کینے خو د بناغلی دریاب افسانچے خپل مثال په خپله

دی . د شمیر پہ ٹوجملو کینے ے ویرخہ بیان کری دی .
یعنے دا افسانچے پہ معنوی لحاظ د جامعیت بنکلی شاہکارونہ
دی . ہم دغہ وجہ دکا چہ دے افسانچو کینے تاثیر وحدت
قائم ساتلے شوے دے .

بناغلی افسانچہ نگار خیلو دے افسانچولہ داسے سرخطو
خوبن کری دی چہ دمکزی خیال پہ پورہ توگہ عکاسی
کوی - اکثر سرخطونہ ے قیصے تہ خلا بجنہی اولوستونکی
نظر حان تہ داکابی او ذہن ے قبلوی .

د دے افسانچو آغاز زبڑا رابنکونکے دے او پہ ویرہ
اسانہ لوستونکے حان سرہ روانوی او ہم دغہ رنگ ے
د افسانچے انجام دے - چہ مقصد ے اکثر پہ یوہ جملہ
کینے رائغار لے دے - منظر نگاری ہم د دے افسانچو خاصہ
دہ - کلہ کلہ خو پہ یوہ جملہ کینپ پورہ پورہ منظر
بیانوی او کامیابہ منظر کشی کوی -

دے افسانچو کینے چہ بناغلی دریاب کوم انداز خیل
کرے دے دا د دوئی حانگرے اسلوب دے - دوئی دھیچا
نہ متاثر نہ بنکاری - پکاردی چہ نور زلمی پیغلے دا انداز
خیل کری .

دے افسانچو کینپ بناغلی افسانہ نگار د پبتنو د کلی کوخو
واقعات حادثات، توصیحات رسمونہ رواجونہ، دودونہ او
قدرونہ پہ اصلی شکل کینے ورائد بے کری دی . او پہ ویر

ہم پہ گو تہ کری دی ۔

" دا افسانچے د پبنتی کلنور او فونکلوری عناصرو

بشپہ نندارتونو نہ دی۔"

دا افسانے دا نوعو پہ حقلہ چہ پوہانو ٹومرہ
قسمونہ بیان کری دی ہغہ تقریباً قول پہ دے افسانچو
کپے پہ نظر راجی ۔ کہ کرداری افسانچے لری ۔ نو واقعاتی
او ماحولی افسانچولہ ئے ہم حائے ورکرمے دے کہ دے کتاب
کپے علامتی افسانچے شتہ ۔ نو پہ نفسیاتی کثالو یسکی
افسانچے ئے ہم شاملے کری دی ۔ دا کتاب تاریخی افسانچے
ہم پہ خپلہ لمن کپے لری ۔

دا افسانے یو خارجی پوہان ہاتھرون وائی ۔

" افسانہ نگار دا افسانے پہ ذریعہ دخپلو

لوستونکو پہ ذمن کپے یو اثر پربنودل غواری۔"

زما پہ خیال بناغلی دریاب دیو کامیابہ افسانہ نگار

پہ حیث دغہ اثر نہ یواھے دخپلو لوستونکو ذھنونو

تہ رسوی بلکہ پہ سوچ او فکر ئے ہم مجبوروی؛

زلمی دریاب د پبنتو افسانے پہ کھالہ کپے نوی او

پاخہ بنیادونہ کپنودل ۔ خدا ئے دی او کری ۔ نور پبنتانہ

زلمی پیغلے پہ دغہ بنیادونو بشکلی او سورہ مانری

او پڻتو افسانہ د عصری غوڻتنو سره سمه مخ پيه وړاندے
بوځي .

بناغله درياب که د غزل زلمے دے نو د افسانے په
کھاله کښے د چرگي د برے غارمے سرے دے .
خدا ئے د ددوئي په ذهن او فکر نوره رنگيني خوره
کړي او په قلم د ئے برکت شي .

مياں فضل الرحمان شاہد

صدر

هميشه پڻتو ادبي ټولنہ د رجسټر

امان دره ملاکنډ ايجنسي

دنیا لیونٹی

د احساس برتری بنکار دالیونٹی دنیا دؤکا مٹین
چرتہ یو حائے کیدو تہ پریندی - حکہ نو
بنہ بہ داوی چہ مونز دیوبل نہ داسے ورک
شو چہ دادنیا موپہ لہون لہون پہ بلہ
داؤری - بیابہ کئے خیروی مونز
سره یو حائے کین و

عمرونہ اوشو چہ جانان
کلپانڑے تہ داسے ویلی
وو - مغوی ہم ہفہ شان
دیوبل نہ ورک دی
ولے دنیا ہم
مغسے لیونٹی

خاورے

ٹھانگے یا ٹھانگے داسپرے ولے

وہے . سرپیہ ! داتہ گورے نہ

چہ خاورے نوری .

اُفو ! پریندہ چہ

نوری کنہ - زمونہ پیہ

کالہ کینے بے د

خاورونہ

خہ

دی .

جرم

ہفتہ نین پیر بے تولہ خبلی دو
دسترگو نہ تے اورونہ وریدل . دغصیو
شین تندر وو ، کورتہ پہ رانسوتو
تے دیو نو تے جرم زلز لے راواستے
بُنی کہ تے د بنحوالی د قیدہ
خلاصہ کرہ خو خان تے د
پنہمانی پہ زندان
کینے ہول عمری بندی
کردو .

دگوٹ میرنے

زمانیا پیرا سادہ بنئے وہ . چہ کلہ بہ ورتہ خہ سختہ
راپنیدہ نو چغہ بہ ٹے کرے " چہ دگوٹ میرنہ رارسیرہ "
اگر چہ ما بہ اکثر منع کولہ . ولے دادھغے عاد گریڈے
وو . فویوہ ورخ چہ هغے پہ کہوئی کینے پٹی
فوتکول او پٹی دتاؤ لہ وجے پہ مورکو
داوریدل - نو نیارم چغے کرے چہ " دگوٹ
میرنہ رارسیرہ " - او پہ دے کینے دبرگے
دگوٹ نہ یولوٹے منبرک پہ کہوئی
کینے راکیل شو - نیانہ م ادوے
چہ دگوٹ میرنے را اورسید
هغے ماتہ غصہ غصہ
کتل او ما پہ کہوئی
کینے پتہ ختلی
دگوٹ
میرنی
تہ .

مات منگے

لونگ - کشمالہ پہ خار کینے اختی وے - چرکے تے را او بنگلہ

ورروان شو اورو غوندے تے او ویل - یرک

کہ ن ہم کشمالے زما دیارید لو خواہشاتود

قتل لو ہتھ او کپڑے نو قصہ تے تماموم.

..... او شو چہ ہغہ کشمالے تہ

رسیدو نو دسیند پہ غارہ ہغہ سنہ

وے نو دہغے مات منگے پہ داس

حالت کینے پروت دو ، لکھ

چہ دکشمالے دینتو پہ

سندرو کینے دلونگ

پہ نس پرستی

پورے پہ

بق بق

خانڈی.

پردی ستر کے

آخر داستا خلی له راتله ٹخنکھ ، حُکھ چہ ماخوستا
د مینے پہ خاطر دو ینے توله رشتے قربان کرے
او تودے چہ دیلار د مالہ مِ ہم لاس اووینجل
خونہ پوهییم چہ پردی ستر کے د
اولیدے نوٹخنکھ د پہ دوغ زہا

اووے چہ

مینہ پہ تلو راتلو زیات بیزی
موزکرہ مہ راحہ چہ زہا د صبر شینہ

زما پھ زہرہ باند بلبلا را اوویدے

یوہ پنٹھ شپن کالہ ورا ندھے چہ زہ لاپہ لونڈا و دوم - او تہ بنہ
ٹوانہ ، نرمہ ، گرمہ ، بناستہ او بنکلے وے . ہر کلہ چہ
بہ زما سرہ پدکت کینے یوٹائے شوے او ما بہ خان
تہ راجوختہ کرے . نو بھر کہ بہ واوڑے وریڈے
ولے تابہ پہ لب ساعت کینے زما خور خور زہرہ
را تھول کرو . او د اللہ ہو پہ خون لب
بہ دپہ قلا رۃ قلا رۃ د خوب تھکورو نہ
را کرل . خون چہ زہ ستانہ ڈیرلے
پہ مزدوری پے را ورک شوے ایم
ستانہ بغیر پہ سوری سوری
خادر کینے دڈمی او بڈ شپہ
دۃ او شرق باران دے . خہ کہ ہم اوس
تہ ہفہ بنکلا ، بناست ، گرموالے
او نرموالے نہ لرمے ، خوبیا
ہم زما زہرے پرستے زما
پہ زہرہ باندے بلبلا
را اوویدے

مادہ پرستی

دایوہ داسے بے سترگو بلا دہ چہ کوئے واز
کری . نوبیا ددنیا ہرہ رشتہ او خیلوی پہ
یوہ قپہ کوی . اوہم دا وجہ وہ چہ د
ہمایون مادہ پرستی چہ کامران
را اونولو نو سترکے ئے ورلہ پیٹ
تو دو سیخانو پند مے کرے . تراوہ
نیمبوان ئے پکنے پچورہ کرل
اوبیا ئے پہ حجاز کینے
دا جل فرشتوتہ د
لاس پنو نہ
اوترلو

نازولے جذبے

چرتہ چہ دخواہشہ سر لہے جذبے دتیکا و توبہ
غیرہ بیا موی - نوہلتہ بیا دینے دسیچلو
جذبوا حساس پہ زہرو کینے لامیل
شی اوکہ داسے نہ وے نو
سنبل بہ ہیٹکلہ ہم زما
نازولے جذبے داسے
پہ بے دردی
نہ قتلوے

یقینہ

برینیں دی دچا - ؟ برینیں م دتور سپی - برینیں دی

دچا - ؟ برینیں م دزور ہندو . برینیں دی د

چا-! برینیں م دتورے کچتے ہلتہ اینگر اکا -

مالی ماما دموؤ - او دلتہ سپین داماتہ

لگیا وو - ہن برینیں ددمونو پٹے دے

زہ نو پرے ڈاکٹرانو دمالہ خلاص کریم

- بنہ یم خو چہ لب زور او کریم .

نو پیام دیو خدایہ وی - ماد

سپین دا خبرہ زرہ تہ و اچولہ

خوسکریم مالی ماما

اولید چہ پہ دولا سی

پہ جنگلی کینے

تبر

دھی

نورے

شرق باران دے - دمازیگر مونخونہ شوی دی - کبل کاکا

پہ پندو سترگو پینے ابلہ راروان دے . اوچہ زماپہ

بنکالو پوہ شو . نوپہ زورہ ئے اوویئل ،

تہ گورہ ! ظالمان دخدا ئے دکورہ ہم غلا

کوی . " ماورتہ ہیچ ہم اونہ وئیئل

حکھ چہ لبرہ شیبہ وراوند سے م د

دکبل کاکا زو ئے نوزمے اولید

چہ د چھترئی او خیلوسرہ

د پودرو پہ تکل

بازار تہ پہ

کرہ

مہیزہ

کہ یو پلہ پہ ہغو دوارو خویندو دبنکلاگانو سپرلی
دیرہ وو - نوبل پلہ دحیا او درنو غویونوپہ
کالو ہم بناستہ وے - ولے پہ تہول کلی کینے
ورتنہ ہیچا ہم تن نہ ایسبورو - حکہ چہ
مورے پہ پلار پے مہیزہ راغلی
وہ - تراوسہ بی نکاح وہ او داساق دپلار او مور
دخطا پہ جہنم کینے دوی
پہ عذابیدے ، ولے
بیگاہ چہ شومہ دم شوہ
نو ہغوئی ددغے جہنم
نہ دخلاصی لاس
اومونڈہ اوریو
تا کلی منزل پہ
نور دکورہ
اوتے .

زهر ژنه پونه

په تکه توره تياره کښه چه عکره د شوتلو پنډ په شاکورته

رانوتو نو شمکي ورته سپکه پاسيده . پنډه د بيزه

مخه نه او غورخو . او خپله په کټ کښه بوږه بوږه

پريوت . شمکي ته هم تر څنکه پريوته . لږ ساعت

پس راپاسيد . يو خو قدمه لار . او بيا کښناست

يو لاس ته دهغه په سپين مهين وجود په قلاڼه

قلاڼه گرځولو او بل لاس کښه ته دهغه تي

را او نيول . کله به ټي ورله په يو

تي " زور کړل او کله به ته په بل

دغه رنگ کله به ته دهغه په

نرې او پته خپته لاس او وهل او کله به ته خپله سينه نه

راجوخه کړه . آخر شومه دم شوه . او عکره هم اوډه شو

خوسر چه هغه دخپله بيزه نه د پيو اختوپه غرض وران

نونه خو په هغه وجود کښه ساه واه . او نه په

هغه "تيو" کښه پيو وو په کومو چه هغه

بيگا لاسونه وهل . بلکه د غلايه

زهر ژنو دارو پونه شوو شوتلو

هغه د عکره نه مروړه

کړه واه .

پښتانه

د بیوتی پالرنه چه راغبرگیدلونولاره کښه
تریفک جام شو - دے کښه یوسپن ډیری. چوکی
په لاس زمونږ موټر پله راغلو، ویلے.
"خان! بی بی ته چوکے واخله کنه - مارم
کورودانے ته اوکتل چه وینته زما د
وینتوننه هم وارے وو - هغه سکئی
شوه - ماهیخ اونته ویل - البته
سپن ډیری په تلوتلو کښه
او ویل - یره هغه پښتانه
خاورو او خوارے چه
ویل به ے . د
نیکه په نائی
خه؛

برند کا خاموشی

سر! زہ ہم دے دیپارتمنت ریکولرستونٹ
یم - زما اکیڈمک ریکارڈ ستاسو دورانہ دے دے۔ د
یونورسٹی ریکارڈ ہولڈر نہ علاوہ زہ گولڈ میڈلسٹ
ہم یم - ولے دخل ایڈیل استاد برندہ
خاموشی ماتہ لکہ دغنی پے خیر پے
سلوٹبو گویا شوہ - چہ ہغہ پے
مات زہ دے دیو خاص سیاسی اثر لاندے
دیوتھر دے ویٹرنر ارڈر اوباسی
اوہم دغے ارڈر زمانہ زما
دحق سرہ سرہ ذما
دسر سیورٹے ہم
اوترورلو۔

لیبرل مائندہ

آزاد خیال - روشن خیال - لیبرل مائندہ
جو ادخان دانگلشی پروفیسر چہ پہ ورہ رادنہ شو
نو خیل نابالغہ زوئے اولورٹے لغر سوغر
پہ قابل اعتراض حالت کنبے اولیدل - د
پنبولاندے زمکہ ئے اوتبتیدہ - لغ کوٹہ
تہ لاپ - اوکلاشنکوف پہ لاس
را اوت - پہ حائے ددے چہ د
خپلے آزاد خیالی قتل ئے کرے
وے - پہ چت ولا پکا
وش انہینا ئے پہ دزو
سؤل سؤل
کرہ

بنا پیری

بیگاہ چہ لس بچے کورتہ را اورسیدم ، نو
بئجے راتہ دا احمد دین د مرگ روح پیچونکے خبر
واورو - یرہ ! غریب دا اخلو پنت کالہ
دیو ڈور نفسیاتی کشمکش پہ کوی کینے تیر
کرل - چرتہ فالی ورتہ ویلی وو۔ چہ
چہ پہ تابہ بنا پیری مٹینہ ی۔ حکہ
نو دادا مہ کوا - اوہم دا وجہ
وہ چہ دخلو خیلوانو او
یارانو دوستانو دیا بیا وینا
باوجود ہغہ دادا تہ
غارہ کینبواہ - مٹین
مرشو۔ نو بنا پیری
پر مینہ نہ
شواہ۔

نزوبہ توملہ

خہ کھ ہم جان ورپے پہ تلو راتلو چیلٹی

اوشلوے ، خو " دنیا " د سخر کورتہ وچ

توت خورلے وو . اودا حکہ چہ

دجان ژوند بخنبونکے توملہ

دھغہ بے سرہ خوانٹی

نزوبہ کرے

لوتہا

ماچہ م پیر نہ داوداسے دیارے لوتہا سما
کپڑا - نوراتہ تے افرمائیل چہ زما لوتہا سپہ
خلوت خانہ کنبے دے - ہغہ راوڑا - ماچہ ترے
دخلوت خانے دلوتے راز اوپونستلو - نو
وے فرمائیل : دریاب خانہ دھرے
لوتے نہ خوشوک ستر نہ ماتوی کنہ۔
مائم دیپر د حکم تعمیل اوکرو ولے
فکر یورم چہ زہونزہ د ملک دھرے
سیاسی پارٹی مثال خود خا
خرخوونکے رنہوی دچہ
دھرے لوتے نہ دخیل
ہان اوکالہ
ستر
ماتوی۔

جاءے

ژڈ دواڈہ قائل نہ یم کھک چہ د انسانی ذات تکمیل

دواڈہ نہ بغیر ہم کیڈستی - عمران بہ اکثر دہیا

ولے پروں م پہ سرہ غرمہ کینے لغرسوغر اویدو

چہ کوریلہ پہ منڈہ وو - دوستہ خبرشوم

چہ د ترکانچی کرہ پہ بدنیتی اوختے

وو - اودھغہ زامنو ترے جاے

اوبنکے وے - ماغوبونہ پیرہ

کرہ - اویقین تہم پربوتہ

چہ پہ رشتیا شیٹ

دسرو دیارہ او

سری دینگو

دیارہ جاے

دی

زریپانرہ

زریپانرہ او ملال کہ پہ یو بل ورک یونی
وو خو پہ زر زری شال کنبے د زدے شری
پیوند چرتہ کُائیڈو او ہم داوجہ وہ
چہ ملال کہ د زریپانرہ نہ شو، خو
دہغے د وادکا نہ شو شپے ورائدے
ئے د زریپانرہ د غوبستوسالو
تہ ہغہ خہ ورتکوهل
چہ دگناہ زہر ئے ہم
لرل او دشواب
خوشبو کمانے
ہم۔

بدل

خاندانہ زکا ستا دنا جو رہ پلار خد متونہ نہ شم کو مے . ترخو
چہ ضغہ پہ دغہ کور کینے وی . نو مامہ وینہ -
او - دا زما آخری فیصلہ دہ . ماسختن شوخو
دخانی پہ مزغو کینے د بنٹھے دے رتہلی جواب
غوئمنہ جوہ کرے وو . اوس تیارکا
شومے وک . پلار تے پہ شاد سیند
غارے تہ یورو . نو چہ سیند تہ
تے غورخو . نو پلار ورتہ
اوو مے ! بچہ ما ددغہ بزکمر
نہ سیند تہ او غورخوہ .
خکھ چہ مارم دپلارنہ
دیکہ بدل ہم
دغیے اختہ
دو

کانرپی

کلی کنبے کہ بہ دچا خیل پتے وو اوکنہ ، خوگنی
بہ تے د عظیم گل کانرپی تہ رانوستل، او
ہم دلتہ بہ تے کانرپی کول ، ولے د
حیرانتیا خبرہ خو دا وہ ، چہ کلہ
بہ پور تیار شو . نو دکلی
یوکس بہ ورتہ ہم نہ
دانزدے کیدو . بلکہ دا
بہ عظیم گل بہ یوازے
خان خیل پور
گنہلو

بے علی

انوں ناصر خان رائے بن مازنگر اووے ۔ ماسٹر صاحب ۔ بیگاہ

تو دویر نہ ہریم ۔ ماوے ! اخونہ خنکہ ؟ ویلے زمکہ د

تانبے وک، نمر نیرور و۔ ویشید لے او بہ رائے کے و او ملک

دخرونہ دک وو ۔ ما پوس او کرو چہ نور خولا نور

دی ولے دادومرہ خرکے خٹے کوی ؟ جواب رائے

چہ دا بے عملہ ملایا دی ۔ او کہ یقین دینہ راجی

نو دھان خواتہ دا اولہ خرد غون نہ

راکابہ پچلہ بہ پوسہ شے ماسم ہغے او کرل

او چہ خنکہ م خرد غون نہ راکابو

نو مولانا صاحب چغے کرے پریندہ

- پریندہ - ظالمہ مرد کرم

- ماچہ ستر کے او غرو لے

نوبینہ شہ وہ -

زمالاس وو - او

مولانا صاحب

غون وو ۔ توبہ م او ویستہ چہ زما د

خلوینتو لانو استاد او بے عملہ ۔

دولتی اوجنازه

داہل چہ منیر درے میاشته پس ہم کور تہ رائغے۔ نو
چنار اکا پسے خیلہ بنار تہ لارو . ولے مازیگر د
بم پہ یوہ چاؤدنه کنے پہ حق اورسید . او
سحر چہ منیر دکامیا بے بم چاؤدنه نہ
پس دک جیبونہ دکلی پہ کنڈو
راورید ، نو دبم پہ چاؤدنه
کنے تے دیلار دمہ نئے خیر
ہم واورید . ہفہ خوبہ
پہ دغہ پیسو خیلہ
دولتی راورپی۔ ولے
دیلار جنازه
تے اوویستہ.

حرمونے

دالسمہ رشتہ وہ چہ د "پری" دیارہ راغلی وہ،
خوپتہ نشتہ چہ جمال اکا ولے غارنہ ایبنودہ
پہ صر طور بیا یو وخت داسے ہم راغلو
چہ پہ "پری" پیے درشتو راتللو
تمبے پورے شوے، او نن دسحر
دمونج نہ پس جمال اکا ہغہ
ماشوم کورتہ ننہ ویستو
کوم چہ لبرہ شیبہ
ورانڈے ہم ددے
کورہ "پری"
ویستے

گرینگ گل

سنگین دیو شمند پلار نیاز بین زوئے او بانو
دیوے بے وسہ مور غریبہ لور وہ - خہ کہ
ہم دیانو دارزوکانو مرکز سنگین وو - ولے
ہغہ دخیلے تولے دیارہ دتاترے دیو
داسے گرینگ گل وو - چہ ہغے ورتہ
دحسرت دتاترین نہ کتلے شوہ
خو خیلوئے نہ شو - او
عن چہ دغہ گل وختونو
دخیل روایتی جبر
ترخہ پہ یو
بل اور بل
کینے
اوتومبلو

پرتوغابن

زکا چہ پہ ڈاک ورنکارا شوم نو هغه دکور مخے تہ پہ
درہ ناستہ وہ - چہ زکا تے اولیدم نو پرتوغابن تے پہ لاس
کینے اونیوؤ - مسکئی مسکئی کیدہ او پہ پرتوغابن تے لاس
پقول - زکا ورو ورو ورنزدے کیدم هغے کلہ ماتہ
اوکلہ پرتوغابن تہ کتل - عن چہ زکا
ور اورسیدم او هغے زمالاس تش اولیدل
نو کر کئی تے گذار کرہ . وے حہ!
نہ کوم درلہ پرتوغابن، او پہ
ژرا ژرا کورتہ ننوتہ . وے
زما احساس پینے تے شلے
کرے پہ دے چہ

ۛ

منم اختر دے خو غربت م قتلوی بچیہ!!
تالہ پہ خہ بانڈ بنگری پرخہ نکریزے راورم

پیسے

شمشیر لالہ

چہ دستور فقیر پہ زیارت دُعا او کرے
او راوتلو - نو خوا کبے ولاہ یوماشوم
ورتہ اووے .

کا کا پہ بابا پیسے کیر دہ کنہ -
شمشیر لالہ یو سوہ اسویلے
او کرو او ماشوم تہے اووے
ٹارشم ، زکا خو
خپلہ دبابا نہ
پیسے غوارم نو
خہ پرے
کیر دم

اعتماد

ہٹی - - - ہٹی زما کور و دانے پد
ما ویرا مینہ وہ . اوہغے چرتہ زغیلے
شول چہ زہا د دھغے پہ امانت کینے
ذرا برابر خیانت اوکرم . ولے زما
دخواست نوکارو چہ دھغے داعتماد
نازولے گونہ شوکے پوکے
کرہ . نوہغے خوٹان
مرکرو . ولے زہا
تے داسے پرینوم
چہ نہ مرم
اونہ
رغیبم .

خرگند لیونے

خرگند لیونے نہ دو - خو چہ زلمے زوئے ئے د شلمے پیری
یارانے دمھو خوراک کرو - او دھغه د سیند وچولو
ھرہ هغه شنہ ے شوہ - نو سودائی شو - پورہ
یو کال پس چہ سیند د ضروری مرمت د پارہ
وچ کرے شو - او یو سہری خرگند
تہ غو او کرو چہ راشہ کہ مہیان
نیسے - نو هغه پہ تشولا کیبمودہ
او تر لرے لرے پورے وچ شوی
سیند تہ او کتل - مادا سے محسو
کرہ چہ دھغه ڈر غوئے ستر کے
پکینے هغه ور کے ستر کے
گوری - کوئے چہ
بے ستر گویارانی
پہ اعتبار کینے
پنا کرے
وئے.

مہاکی غوز

دکلی سادہ جینکئی دخیلے دروغرنے مینے پہ نومہ کتے
گیروں - ہغوشی د وختی خوندا اختلو پہ غرض دوکہ
کول - ادبیا ورتہ د خان نہ مہاکی غوز جوہول - د
اعظم خان دگس لاس کارو - حکہ چہ یو
کہ دہغہ غوب غری بنسہ وک - نو
بل پیسہ ہم ورٹنہ وک - ولے
پروین پہ ہغہ جینکو کینے نہ
وک - کلہ چہ ہم اعظم خان
ورٹہ د خان نہ مہاکی غوز
جوہ کرو - نو ہغے ورتہ
درسواہی یو دا سے
دروندا کاپڑ رادا چو
چہ ہغہ نے پہ مینچ

دوک

کرو

نوکری

د صوبیدار کاکا سپرہ سم نوی رابدل شوی واکي هم بيک
اولوستلو . اورتہ ئے اووے . کاکا - مبارک شہ، کہ
تہ منبتہ دکری وی نورائے ئے کرہ چہ حم۔
صوبیدار کاکا دکوئے دکوئی دے آر در تہ یوسوہ
اسویے اوکرو . اووے ویل۔

”توانہ زمونہ پہ ملک کینے د پریوتے

طبقة دپارہ دکوئی مثال د

نشان حیدر دے چہ پہ ژوند ئے چاتہ

نہ و رکوؤ . دے کینے یوسوہ

د بھر نہ راغے اووے ویل

صوبیدار صیب لاس

بہ اوچت کرو چہ

خدائے ستاسو

پچے او بجنسی۔

باور

دباور پہ مزغو د وی۔ سی۔ آر فلمونو دوسره ناورہ

اغیزہ کپری وک چہ هغه تہ خان د فلمی دنیا یو

ستر هیرو بنکاریدو۔ اوهم داوجہ وک چہ هرک ورخ

بہ ٹے کلالتی تہ دتختو پل پتولے وو۔ ولے نن چہ

هغه د سکول نہ راتلہ نو دہ ورتہ پہ یو دیر

بتکی فلمی انداز کینے دخیلے ناقرارہ مینے

اظہار اذکرو۔ هغه دپورہ خاموشی نہ

پس اووئیل: ”باورہ باورم نشی

اوبیائے دپل لاند غرمبیدنگو

چپوتہ اوکتل ولے د

هغه باورہلہ اوشو

چہ هغه دیونوٹے

فلمی هیرو

پشان

خان دغه چپوتہ اوسپارو اوخازہ ٹے ہم صحتی نہ

شوہ

غانزکئی

وروکوالے بادشاہی وی - ثابتہ غرمہ بہم ہم
دلته ددے ادیرے پہ لارہ غانزکئی نیولے
او مازیگر چہ بہ پہ لوبو بنہ سترے .
شوم نو غانزکئی بہم پرینوے
ولے مودے اوشوے ، چہ
ہم پہ دے لارہ یوے
غانزکئی زکا راینولے
ئیم . پہ ژوند
م لوبے کوی
خوپریزدیام
نہ .

تَلّہ

بابو صیب - - - یہ بابو صیب خان اوتلی کنہ - خو زما پہ انکار
چہ ہغہ پہ ڈرا شو ، نو ما ترے پیوس اوکرو چہ ولے ڈارے؟
وئیل تے دادے تک ما بنام شو او یوکس ہم کھا اونہ تلو
زکا چہ داسے تش تور کیندی تہ لارشم نو بیا زمانہ
زیات زما وارہ ورونہ ڈاری - زکا بے کچہ خفہ
شوم او خان تلو پہ غرض چہ شنک تہ تہ
وراو ختم نو خوا کینے ولا ریو فقیر گویا
شو - کھا نو نہ پہ دے تہ مہ تلی
بلکہ د عمل پہ تہ کھا اوتلی
ما فقیر تہ اوکتد بیا م ڈرغونے
ما شوم تہ او بیا پہ باغ ناران
کینے ہغہ بے شمیر جو رو تہ
پہ یو بل اچولی
لا سوتہ
گر خیدل.

انڈیوالہ

تجیر کہ دیر غوبتل چہ ہفہ د د جمعے سرہ مونیج اوکری۔
ولے خلقونہ غوبتل چہ تجیر د د هغوی سرہ پہ یو
صف کینے اودریں بی ۔ اوہم ددے ناروا سلوک احسا
بہ ہفہ اکثر جہات تہ دراتلونہ ژغورلو
نن داختر پہ مانجہ کینے م اولید و چہ د
تولو خلقونہ شاتہ زمونن دکلی مشهور
ہیچرا "نیکی" سرہ اودرید لو فوجہ ہفہ
ورقہ ہم صف پرینود، نو د جہات پہ
درومی صف کینے ولاہ ملک صیب
تہ ئے بد بد اوکتل
او را اووت ، دیلے شی
چہ د تجیر مور ہم
ددغہ ملک صیب

انڈیوالہ

دزیرہ رنرا

کچکول خیل تھول عمر پہ پیری مریدی کنبے تیر کرو۔ ولے
دبجو پہ تربیت ئے خہ خاص ناملرنہ اونہ کڑہ۔ پرون
ئے دوہ زامن پہ غلا کنبے نیولے شوئے وو۔ بیکاکا چہ
مونب ماسخوتن تیر دتارہے نہ واپس شو۔ نو ما
ورنہ اووے "چہ ما سرہ نہ پاتے کیوے۔ او
خانجائے۔ نو او درین چہ خہ رنرا خودرتہ راوہم۔
پیر تیارہ دہ؟ ہفہ ویئل پرین دوہ۔ زہ
دزیرہ پہ رنرا حم اورخت شو
سحر سباؤن راعلہ۔ ویئل ئے
کچکول بیکانالی کنبے را پر یوتے
دے۔ بنہ ئے چورلہتہ
مانہ دہ۔ اوہستال
کنبے دے۔ ماوے، بنہ کچکول خووے۔ چہ
زہ > دزیرہ پہ رنرا حم.....

وروری خوری

دسحر بانگونو ته څه وخت لاپاتې وو. زکا د لامبلو په غرض
چاپ ته روان ووم. خو د تيارمې له کبله هغوی ته زکا
نه بنکاریدم. شیرو عبدل ته اوو مې، هلكه ستا
واره خودپلار کړه لار دی نو دا بیا ولې چاپ ته
روان شې. پرین د زوره وړه! د یاری د کوره
راغلم. استغفر الله او هغه ته چه تا خور
د بیله د ده. نوڅه او شو. وروری خوری
به کوو خو حساب کتاب به شې ترمنځه
وی. عبدل دا اوو شیل او

په چاپ
ورننو تو.

تپوس

مہانڑے چہ نن جمیل صیب تہ د سپرغے د غابنوں نوراختلو
زیرے واؤرو ، نو ورتہ ئے اووئیل چہ دے لہ د
دردونو دواقی ہم پکار دہ - مغہ اول بپرسر
او اوہد حجامت تہ اوکتل . بیائے پہ
خپل تش جیب نظر واچوؤ . او دیو
سورہ اسویلی نہ پس ئے اووئیل
" سپرغہ چہ غابنوںہ
را او باسی نو مانہ ہم
تپوس کوی
اوکنہ؟

ذریعہ خوبئی

ہفتہم وختونہ دو چہ زما غیب تہ بہ راغلی - ما بہ دِ دنی
ملانہ دوارہ لاسونہ تاؤ کرل - پہ گبین گبین کوکئی بہ
م کھلکہ کیبنودہ اوتہ بہ پہ سترگو سترگو کینے
مسکئی شوے زہ پہ تاسین وم - بے کچہ مین.
پہ دے چہ زما ذریعہ خوبئی وے. وے
نن چہ پہ تا د حوانئی سپرلی خوارہ
شوہ - نوتہ پہ بل مینہ شوے
زما پہ مخ دِ د بدنامئی نوکاری
راکابل - زہ دِ پریسوم
اودیل سرہ لارے
منم ! چہ مینہ
کناہ نہ دہ
خو خیل سپیلی
اقدار چقول
ہم ثواب
نہ
دے.

بکرو باباچی

ماچہ سکینہ ترور پہ سرہ غرمہ پہ پردی کلی کینے اولیدہ - نو
پنبتنہ رم ترے اوکرا چہ ترور خیر خودے کنہ ؟ -
وسیلے خیر چرتہ دے دغہ ایکی یوللے ہم دو او
هغه ئے ہم دتورو تمبو شاتہ کرو . دے
بکرو باباچی له راغلم چہ خہ تعویذ
رالہ اوکری - دیر میرنے دے -
سم تک پرق وی - سبا تہ بہ
رم زوئے راخلاص وی . زکا
حیران شوم - ولے زیآ حیران
پہ دے شوم چہ ہم
پہ دغہ وختا بکرو باباچی
پولیسو پہ ہتکرو
کینے بندیوان راروان کرے

حرام

داریو پاکستان دے اوقاسو خبرونہ اورئی۔ نپہ اسلام آباد
کینے یو پخوانے وزیر دیرو رشوتونو اوکریشن پہ کیسونو
کینے گرفتار کرے شو۔ ویلے شی چہ دکا اسونو تہ
بہ دمنرو اوشهدو مرے، کچ، بادام اوسوچہ
شودہ ورکولے شوہ ددے خبر
پہ اوریدو منگ مستری دودئی نہ پاسید
— اولگیا شو، تہ گورہ پہ مونہ
گزرکز خاورہ پرته دکا - مونہ خود
لرے خورو - او ددوئی اسونہ
د دا خوری - نوگورے چہ
دوئی بہ پخیلہ خہ خوری؟
نعمت دیاری مار منگ مستری دلاسه اونیو.
دودئی تہ ٹے کینوؤ - او ورته ٹے اووے .
استاد کہ مغوی ہرخہ خوری نو حرام خوری
مونہ کہ لرے خورو او کہ کولیمے - نو شکرے
حلال خودی کنہ - منگ مستری
توبہ او ویستہ او بیابہ کاسہ
کینے دلری سرا پہ
برزولو شو.

گناہ

داخود لوئے خبنتن خوبہ و۴۔ سلمی
کہ ہیر خوبتل چہ دھغے غیبرہ ۲ پہ نارینہ
اولاد دکہ شی ۔ نو دھغے دھر تدبیر
پنبے بہ دتقدیر پہ تورہ غوٹیدے۔
او عن چہ سلمی ئے دبتون
پہ زنجیر او ترلہ ۔ خو
نن ہغے ہم داسے گناہ لہ
غارہ ورکرہ چہ د
ہغے نہ پس د
تو بے تمبے
پورے
وے

۶

زمانشی یاد چه هغه گنی زما د حجرے نه بل پله تله دے. سر
د دے چه ما پرے د غصے تندرونه ورولی دی. د هلم
دے. رتله م دے او عن چه شرله م هم دے. خو
هغه خاطر نه دے دروند کرے. بلکه دیو
چمتو څو کیدار په حیث ئے د ژبی او بند او بند
شپه زما دپاره روښ کرې دی. زه ئے
د ژوند تر آخره ورځ پوره خپل مالک
گنرله یم. او زما په زړه ئے دخپله
فرض شناسی، خودداری او وفاداری
ژور ځایونه پرینبی دی.
ولے د افسوس خبره خوداده
چه ما دخپل مالک در پرینبې
دے. خپل فرض م لا
تراوسه نه دی پیرندلی، د خودداری په گردنه
یم ککر، د وفاداری بوشنگ نه لرم او ترنه م
دخپل مالک دپاره یوه شپه هم نه ده
رونه کرے. نو اوس تاسو
اودایشی چه زه ښه یم
که زما خبرو؟

رورید لے بیاستہ

کوهیان ویستل کہ د سنگری کار کسب وو نو کوهیان
دکول ہم د هغه نفسانی مجبوری وه اودا سے به ډیر
کم کورونه وو . چرته چه سنگری کو هے
ویستلے وی اودک کر مے لے نه وی . په
هر طور ورمه ورخ چه هغه دیو ډیر
زور او ژور کوهی د دکولو په هغه
ورائے او په کار بوخت شو، نو
د ژوند دکرکړی رورید لے
بیاسته پر مے اوشلیده

اوسر د لاندے

پریوت

چندہ

توبہ خدایہ توبہ دجمات امام اویا دجماتہ غلا -

یرہ! دنہ منلو خبرہ دہ . نو گوجر لالا تبول کلے پہ

یوہ پنبہ کرو . خہ کہ ہم مولانا صیب دخیلے بے گناہی

دیر دیلونہ ورائد مے کرل . ولے گوجر لالا چہ دخلقو

پہ مزغونکینے کوم زہر خوارہ کری وو . دھغے پہ

پرتلہ دمولانا صیب خبرو خائے اونہ نیوؤ

خکھ نو دشپے شپے اووت اوخپے سیمے

تہ اوکشید . بز مے ورخے پس تے پہ

کادی کینے یو ملک اولید چہ م مہ

پیدائے پہ توکری کینے اینے

چندہ غواری . کوم چہ دجمات

نہ دلسوزرو روپوسرہ

پتہ شو مے وو . مولانا صیب ملک اوپیرند چہ

داخوہم مہ دگوجر لالا زو تے د مے چہ دہ تے

درابستولے ماشو مے سرہ دنکاح نہ انکار کرے

وو . ولے مولانا صیب نہ خہ

کو لے شو او نہ خہ

ویلیے .

ورختہ

غیرت خان دخیل بنکر نہ دیر لرے وتے وو - ساہ تے پہ
کونو راماتہ وہ - مخ پہ برہہ درے ٹوکنڑی تہ لانیمہ
لارپاتے وہ چہ دے کبے پرے دیوارخ نہ "پنجو"
را اودانگل اودوارہ ارلیجے برلیجے شول - نزدے
وہ چہ غیرت خان ترے پہ تینسہ کبے
بریالے شوے وو - خو پنجو پہ خیلو
ملکرو غب اوکرو -

چہ ماہم مرکڑی خوچہ دے
درنہ ڈوندے لارنہ شی
منگردے ہم ہغیے اوکرل
پنجو خو دغیرت سرہ ہان
پہ تورو نیم کپو
ولے پہ خیل قامے
دمغل ورختہ

پہ شا

کپہ

شپلونه

ریشماں تہ چہ راغلی میلنہ د زوزاد بندئی

پیغام د "الف" نہ تر "ی" پورے

واورولو نو دہجے پہ زرکو سترگو کینے

غپے غپے اوہنکے راغلی .

او میلنہ تہ ٹے پہ ڈرغونی

آواز اوویٹل .

خورے ستانہ ہارشم

خوشندی غوزانو

تہ شوک شپلونه

نہ کوی

انجام خہ پہ داسے ڊول کيبي چہ د دوستونکي دهن پرے
 اومرو خيل اثر اخلي او بنده پہ دے وينا مجبوره شي چہ
 درياب پہ کوزه کيے سمندر بند کرے دے .

دعلي خيل درياب دقيصر داسکل کہ زمون پہ
 ادب کيے خيل ساري لهوي . نو ذمن دعبداقادرخان ختک
 پہ گلدهسته باندھے تیکا وے کوي . " گلدهسته " دفارسي
 ژبے دنوموري يکوال شيخ سعدي دگلستان پښتو ترجمہ ده .
 کومه چي زمون دنتري ادب پہ ورومبو کتابونو کيے يوه
 قيمتي والي ياديني . اولکه ختکه چہ دگلستان حکایتو
 دشيخ سعدي دمشاهدے ، علم او فکر يوه بے بھاپنگه ده .
 هم پہ دغه ڊول بناغلي درياب دخل چاپيچل اوخواوشا
 نه داسے واقعات ، کردارونه او مشاهدے راخستے دي . او
 پہ خوند خوند او رنگ رنگ ئے بيان کړي دي چہ دوستونکي
 ورته پہ داد ورکولو مجبور شي . زما ددے وينا داه لب
 اختل نه دي په کار چہ گني زک خيل شاگرد دسعد

غوندے دنړييز ادبي شخصيت په مقابلہ کيے راويستل غواړم
 زما اشاره د درياب ددے افسانچو اسلوب ته ده چہ هغه
 د بناغلي سعدي شيرآزي دحکایتونو د طرز سره وير
 سمون خوري .

" دکلم پانږمے " د افسانچو انداز طنزيه ددے اوهره پيښه
 هره واقعه او هرکردار پکيے په شعوري ډول دنيکونکي لخوا

خیرنہ تولیہ

والاگی یوہ داسے خیرنہ تولیہ وہ چہ ہرچہ
بہ پرے دخیل شہوت ناوی لاسونہ پاکول
اون ماسخوتن تیر چہ دبدہ مرغہ شفیق ہم
بہ دغہ ہتہہ وراغلو ، نوسکر دغہ
دژوند اپنگر تہ دغہ خیرنہ تولیہ
حانکیدہ . ولے دشل کالہ
تیریدو باوجود ہغہ یوخل
ہم استعمال نہ کرے
شواہ

میراتہ - کونڈہ

کریم اولیم چہ پہ پتہی کینے داغلل - نوپہ غولی
کینے ئے دپرستنو صندوق اولیدو - کوم چہ ئے
مور دصغائیہی پہ غرض رابھر کرے دو۔۔
دوارہ ناپوہہ ماشومان ورتہ وراوختل
اوخلہ ئے دصندوق سررابند کرد
بیاخہ دو ، پیرے ترقے ئے
اووہلے ، خوخواچہ کونڈہ
زرغوبنہ دشمنے ابئی
د تپوس نہ راتلہ
نوہفہ میراتہ
شوعہ ہم

بے روزگاری

ماستخوتن چه دچرگئی پہ غارہ ددوہی خوراک نہ
وزگار شو - نوادے م دہولوکشر ورور تہ
اووے . " بچے مونج زده کرہ مونج
..... گئی بیا بہ درلہ ٹوک بنجہ
نہ درکوی .

ہجہ

زما بے روزگاریہ رایم - اے

انگلش) ورور تہ اوکتل

او ، اوے ویٹل

ولے خان دادا

لہ ہم مونج

نہ ورچی

قلہ؛

جوارگر

زما نوم زھرادے

دبر کیلی دَشکِلے بانداے دطوطی کھل لور

یم . پنحویشت کالہ ورا ندے چہ پلار

دجوارٹی پہ داؤ بائلم . نو

گتلی جوارگر تردے را اورسولم

ما مور چہ دچکے پہ برندا

تیارہ کبے دخیلے سکھ

خور پیشند کلو اوکرہ

نو ہم دھغے پہ

غین کبے پہ

لوئے خوب

اودکا

شون

I miss you so much.

داد حیا نازولے احساس وو کہ دینے انتہا وہ چہ دوہ کالہ
مو پہ خاکے وارول خو ما دخیلو تودو جذباتو اظہار
ستا پہ وراوندے اونہ کرے شو۔ ولے اوس چہ زمونہ د
دیلتون ایلہ یوہ ہفتہ شوے دکہ۔ اوزما دزغم
پری پرے کیبی۔ نو پہ دے لیکو مجبورہ شوم
چہ ڈروند پہ او بندہ لارہ زما منگریا او کرہ
زکے بیخی یوازے یم او کہ تا زما لاسے
اونہ نیو۔ نو زکے بہ ورکہ شم
حکے چہ

I miss you so much

دوآب پر طح - ستا پاغوندہ

لیکرم اولوستلو ولے زکے حیران ووم چہ نہ خو پہ یونیورسٹی کینے
ما دغے جینی تہ چرتہ پہ خوابہ سترگہ کتلی وو۔ اوسنہ م
ترنہ داسے خہ سوچ کرے دے۔ پہ دے چہ زما پہ سرکہ
دپتہ خوندو دودونو دروند پیتے دے، اولپو کینے
م دربو ورونہو دتعلیمی اخراجاتو زولنی دی۔ نو
ڈروند پہ ازغنه لار د بے روزگاری تکہم
دے اوس تہ اووایہ چہ پہ
ماینے تاتہ خہ
اولیکم۔

ژرندہ

دکله نہ چہ ناظرگے دخیلے ژرندے مالک شوے
وو - نوہم دہغہ وخت نہ بہ کلہ کلہ مشرخان پخیلو
ابو دہغہ ژرندہ گرخولہ - ہم دارنگے پروں
ماسختن تیرچہ مشرخان پخیلو ابو د ناظرگی
ژرندہ بنہ او گرخولہ او واپس شو - نوخہ
کودی چہ ناظرگی ہم د مشرخان پہ
ژرندہ او بہ راسمے کری دی -
ناظرگے خوئے مرکرو او دخیلے
ژرندے ورونہ ئے ہم د
ہمیشہ دیارہ قریپ
کرل - ولے نہ ئے
خان نہ خہ اووے
اونہ ئے د
ناظرگی ژرندہ
تہ

شلتالان

اکبر د صدیق استاد دمہے کورودانے ایکی ان کے وو۔ ٹکھچہ
دھغہ ددویئے نیچے د زوزاد نیالکے شنہے وو۔ دریتا ترمنیا
نہ پس دھغہ دولتی صدیق استاد ترکالہ کرہ۔ اگرچہ
اکبر دمیرے مور دبد سلوکی لہ وچے دے تہ غارہ
نہ ایبنودہ فویلار تے پرے دازہر پہ وچ زور
اوٹنبل۔ شو ورٹے پہ قلاں تیرے شوے۔
خوورمہ ورخ چہ اکبر کورتہ رانوت
او پلار، مور تہ تے لاجی دانہ پہ
میز کینوہ۔ نو مور تے سکہ د
لنہی دقہرہ تاؤ شوہ
اکبر تہ تے دپلار پہ وراڈے ہغہ خہ اوویل چہ پی
ہم پہ ژبہ نہ ایبنودہ۔ بیا پاسیدہ اود اکبر
دواسکت دچیہ تے یوہ تورا گوتی راواختہ۔
دے تہ گورہ نیچے لہ شلتالان راوری — اودے
سرہ تے گوتی پرانستہ۔ چہ پکنے
دوہ پنی ہیڑ ریوٹک کرہ پراتہ وو۔ بیا خہ
وو۔ زمکہ چاودہ نہ
او آسمان لرے وو۔

مذہب کہ مینہ پینتو

یاسمین زما پہ غیر کینے سر کینود او پہ سلکو سلگوئے اووے

مونہ کہ مذہب لہ رویہ دژوند مگرے نہ شوچو پیدے

پہ دے چہ یو حائے موپئی خورلی دی - او د

مینے د دستور لہ مخہ زمونہ بیلتون ناشونے

دے . حکہ نو د پینتو دروایا تو پہ

اروند زہ تاتہ خیلہ حوانی

بخنیم - او ماہم پہ غیر شعوری

طور دھنے د لمبہ لمبہ

جد باتو د سر

نہ خیلہ حوانی

تاؤ کرہ

قاتل شوک دے؟

پہ داسے حالت کینے چہ بدوٹی دن او دسبا وے خوبیا پرے
ہم خپلو مجبورو دخن دکور خد متونہ کول - ماہنام چہ
تیارہ لکیدلہ او شرق باران وو نوہے موزی کل تہ
اووے - سپیہ ! زہ ستہ یم - کہ داتھی نہ د
تیل زاوڑہ نو دیرہ بہ جنہ وی - شپہ درنہ
دہ - اوپہ لالہین کینے تیل نشہ - دے
موزی کل دشکوره پنے راتا و کرے اوہر
ے پہ زور اتھی تہ اولیہ لہ - بدری
د دوو اگو تیل پہ لوے شیشین
بوئل کینے داخستہ اوراروانہ شوہ
خوجمات پہ شاچہ مخ پہ برہ راختہ نو پینہ ے اوخوئید
زارتاو شوہ او دیشینے بوئل ے پہ خپتہ کینے مات شو
پہ یو وخت دوہ کہہ قتل شوہ قاتل
شوک دے؟ موزی کل؟ - شیشین بوئل؟
کہ د یونین ہغہ ممبرچہ تیرکال
ے زمون سرہ سرہ د بدری
نہم ددے لارے د پنولو
پہ بہانہ ووپ
اخنے وو -

توپیر

مالگیرے زورور سرے وو - پہ بت خیلہ کینے
ٹے یوہندو راپتنگ کرو - ورتہ ٹے وئیئل
ہلکہ دا کلمہ اوو ایہ چہ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ " او
مسلمان شہ - ہند پوہہ شو - صفہ
وئیئل بنہ دہ - مسلمان شوم - کلمہ
م اووے چہ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ
رَّسُولُ اللَّهِ " خو اوس م ددے
کلمے پہ معنی، مقصد او
فرائضو پوٹے کرے۔ مالگیر
وے یرے پہ دے خو
زکے پچیلہ نہ رسم -
ہند ورتہ دختا
نہ شین شو - ورتہ ٹے
اووے نوبیا پہ موہن
دوارو کینے "توپیر"
دختہ دے۔

MENSES

ذہ دلاپ ووم - نیک عمل ڊاکٽر شفیع ته اووے! یڙکمالے
د زمري زوئے دے، خه که هم دجمات سره ئے ورائه دہ. غلا
ڊاکه او جوارى هڊو گناه نه گنپی، خو روژہ خوږل
ورته کفر او بے غیرتی بنکاری - اوهم دا وجه
ده چه خپله درے میاشتیزه ناوے ئے
په روژہ خوراک اولیده نو ډز ئے ترے
اوویست - ڊاکٽر شفیع اووے - زمرے
نه - خر دے - خر حکه چه په
عذر کینے روژہ خوراک نه بے غیرتی
ده اونہ کفر او د هغه دینا بکلی
رپورټ نه معلومه شوے
ده چه د هغه عذر وو
او د غے عذر ته په
په ڊاکټری اصطلاح کینے (Menses)
دائی - ڊاکټر صاحب ماته مکے
شو او نیک عمل مونږ ته
حیران حیران گد.

شین خالی

هغه چه به پخپله ماته بنسینه کښه اوکتل - نو د
خدا نه به شنه شوه - اول اول زما خیال
وو - چه لیونځی کښی په خان پورے
خاندی ، ولے نن چه ماشین خالی
د درنۍ گیلۍ سره اولیده
نو پوهه شوم - چه
هغه په خان پورے
نږ بلکه په مونږ
پورے
خاندی .

خادر

کھلنگ نیا د خادر ذیل نیولے وو . د بے وسہ
پلار چہ نور وس اونہ رسید . نو بیا ئے پرے
راباندے کرہ ، بنہ ئے اووہو . دکورہ پیہ
وتو کینے ئے د خان سرہ اووے . تہ گورہ!
دے خیلے غریبی تہ نہ گوری . زمونہ
د رزق درک نہ لگی او خان پکینے
خادرے غواہی . ہلکہ سرے
د خیل خادر سرہ پنے غزوی بھلنگ
ورہ پیہ ڈرا ڈرا کینے اووے .
داجی چہ خادر م نشہ
نو پنے د خہ سرہ
او غزوم .

دتو بے بورجل

بیا بیا کناہ - بیا بیا پنیمانی اوبیا بیا
توبہ - نہ - بالکل نہ - پہ خان
پوہہ نہ شوم - اوخپل مخ تہ م
د شرابو تش بوتل را اوغر وو - زک
زخمی نہ شوم . ولے مخاخ
پہ دیوال لکید لے اینہ سر
د بوتلہ چوری چوری
شواہ - افسوس! چہ
دتو بے بورجل نہ
وے - نو
کناہ بہ
خرتہ
وہ

تعلیم

د یونیورسٹی پہ میرج ہال کینے مقدس صاحب
رانزدے شو۔ ویٹل تے ہنکھ ستاد دادا خو
ایلہ یو کال اوشو اود کور ودانے عمر د
ہم یر کم بنکاری۔ ولے د نظر دا
چشمے ماوے سر! خہ
تپوس تے کوٹی خو۔ ستر کے تے خون
وے کور کینے "ایلفی" پرتہ وہ
دے ویٹل جوڑے داد ستر کو
تکے د بس ہفتہ تے پکینے
اچولے وو۔ اوس..
.. مقدس صاحب
زماخبرہ
پریکڑہ
ویٹل تے۔ یرہ! تعلیم بنہ
شے دے نو..

ابلیس

شیخ استاد د قصو سہ وو - یوہ ورخ تے ویل بیگا چہ بعد
لہ راتلم نو باران وو - پہ ختو کبے راپریو تم - کورتہ - ستون شوم
جامے م مانجی کرے - را اوو تم - خانہ زاہد ہدی کی دی - بیا راپریو تم
نو داخل م جامے ڈیرے سخا شوی - بیا م خان سم کرو - اد
پہ دریم حل چہ را اوو تم - نو بیا راکیل شوم - ہما
رانہ ہم چرتہ بے درکہ شود - واپس شوم
جامے م بد لے کرے اد چہ دکورہ بھر شوم
نو یو خوان زلمے ولاہ وو - ویل تے بابا
راپشاشہ - زکۂ ورپشا شوم او دجات
پہ پیزار خائے کبے تے کوز کریم - ما
ورنہ اووے ، زلمیہ خان راتہ
اوبنایہ - ہغہ ویل - بابا زکۂ
ابلیس یم - ماوے چہ تہ
ابلیس تے نو بیا زکۂ
تہ ثنکہ راورم
ہغہ وے ! یو حل چہ تہ راپریو تے نو خد تے پاک تہ او بجنلے . یہ
دویم حل تے ستا اولاد او بجنلو ، پہ دریم حل ستا ، خاندان بجنسنہ
او کرے شوکا - ماوے ہسے نہ چہ پہ خلورم حل راپریو تے او ۱۰
تول کلیے او بجنسی .

حوالدار فاتح رحمن

نیمہ شہ دہ - عثمان سپاہی پہ تودہ برستن کینے پتہ
پروت حوالدار فاتح رحمن تہ د سلوہ نہ پس اووے
خان پاشی - داغوا کس دے - پرین دہ زورورہ !
کمرہ کینے تے بند کمرہ - سحر لہ بہ کتے شی - او
بیا سحر وختی حوالدار فاتح رحمن دخل گونگی
زوئے پہ غین کینے دیو ماشوم لاش اولیڈ
شوگ چہ ہم ددغہ گونگی ورور وو
پہ نوے وادہ شوے خور پے
تے بیکاکہ ڈرل - گونگی پے
ورلو چہ د مرگ کوئے تہ
لاہ - پتہ نشہ چہ د
اموختہ خور ذیل مر
کرو - کہہ دیلاہ
د یخنی
ظلم .

استادچی

بریا لے پہ ڈرا کورتہ راننوحی . مورے
پہ غین کینے نیسی او پتوس ترے کوی . چہ
چا اووہلے - ہغہ جواب ورکوی چہ استادچی
— یہ ! استاد لاس مات شہ چہ
زما بریا لے تے اووہو
نہ نہ ادے ، داسے مہ
دایہ ، کہ زما استاد
لاس مات شو . نو
بیا بہ ماتہ
تختی شوک
کچہ
کوی .

توپک ملنگ

زۀ ولاہ ووم اوگیلکارانو کوپتہ سورولہ
توپک ملنگ راغے . وے دے خلقو شہ
خان حافی جوہہ کری دہ - خو پہ دے
غرونو دی لرگی کین دی . یوک
لویہ کوپتہ د جوہہ کری اوپہ
ھیپ د اوسیندی - کنہ -
ما وے ملنگہ دوہرہ
اوب دہ اوب دہ لرگی
بہلہ کوئے راپیدا
کوئے . ہغو وے
تہ داسے خلق
پینا کرہ نو
لرگی زما
ذمہ .

توخی

مازیگر مونغ اوشو او مونی دجمات منہ
راوتو . چہ پہ کوخہ کینے دزے شوے . خلق
منہ مے کرے . او مونی چہ دمضبوط آکا
ورکا تہ اورسیدو . نو درنگین اخری
سلگئی وے . دشمال پہ پوہستہ
مضبوط آکا اووٹیل - چہ دے
وے زما پہ ورکا کینے او توخید
ہغہ اووے بتہ تا زما
تربور ایلہ پہ توخی مر
کرو . مضبوط آکا
جواب درکرو .
و خانہ
توخی توخی
بویہ !

کرامات

دو لے شہید نواتہ دپلا لے دتوپونو سرہ گنرہ جوڑوہ۔ دہ
ورا علم۔ عبد ولی، رضمانی کل تہ اووے، خلق لیونی دی خہ؛
چہ دلته خیلے گیا گانے، تہانتے او پلالہ امانتی بدی -
بیگاہ دغے اسپے چہ خنکہ گیاہ لہ خلہ وروہی
دہ نو زبیرہ لکی اووختے دہ - ددے خبرے
اورید و سرہ پہ ماہم غونے زیگ زیگ
شو او غوبونہ م سپیرہ کرہ۔ ولے
اکرام لائن مین پہ خندا شو۔ ماوے
ولے تہ کرامات نہ منے خہ
ہغہ وے کرامات منم، خودا
اسپہ کراماتونہ بلکہ د
بجلی دغے شاہ شو
ستے وژلی دہ۔ او
ماچہ او کتل نو
نواسپہ رشتیا
دبجلی ستے
تہ دہ
شوے
دہ۔

نامہ

زہ دلالہ پہ ورکا ورننوتم چہ غانہول، ملغلرے تہ
اووے . شیطان شیطان ! کوو . ہغے وے چپ شہ شیطان
نوزما ابو دے ، ہغہ ٹنکہ ؟ دغانہول پہ تپو ملغلرے
اووے . بیگاکا ماتہ ابو ویل . ولینتہ پتا کرہ
بانگ وائی . گنی شیطان بہ د پہ سر
کینے متیازے اوکری ، ماوے ابو شیطان
کوم دے ؟ ہغوئی ویل تہ سترکے پتہ
کرہ اولن ساعت پس چہ ماسترکے
اوغرو لے نو ولینتہ م لواندک و
پہ کمرہ کینے د ابو نہ علا وک
ہیٹوک نہ و . حُکھ نو
شیطان زما ابو دے . ما
چہ دخیلے پیر ماشوے
لور ملغلرے خبرے
داوریدے او بیارم پہ خیلو
اعمالو سوچ اوکرو نو
یقیناً ماسرہ ہم دغہ
”نامہ نہ لکی .“

ایمل خان کانسہ

ماچہ ستا دپیٹلو روایا تو پہ خاطر دخیل پلاں
بدل واخستو - نو تا زکا دمرگ پہ سوداگرو
خرش کرم - بنہ د اوکڑہ ، او دیر بنہ د
اوکڑہ - نو افسوس چہ هغوئی ستا
متعلق دانہ وے ویلے چہ
د دے خاورے خلق خوبہ
ثو والرا خیلہ مور
هم وژنی - نو
زکا خوہسے سرم
ولے دومرہ
دردید لے
بہ نہ
ووم
مز

مسلمان

دکابل نہ پہ واپسی کینے یو دکان تہ دچایو اختلویہ غوض
وراغلم - دکاندار نہ م پوبستنه اوکړه چه خه گډه مله نو
پکینے نه ده کړے - هغه راتہ بنکته پورته اوکتل او
بیائے په فخریه انداز کینے اووئیل - ولے زه
درته "مسلمان" بنکارم خه؟ زه هندو
یم - هندو!

زما غوږونه سره شو - د پښو
لانده م زمکه او تښتیده.
او نه یم پوهه چه
د دکان نه کله
او خنکه راوتے

MASTER KEY

شکر پخیلے " Master key " دہیرو کورونو

جنڈرے بیرتہ کرے وے اوبلا خونے ئے لوپا

کرے وے فو داخلورم کال دے چہ دخل کالہ

پورے ورتہ ناست دے ، ہیرہ لویہ

خزانہ ترے تالاشوے دے . وے

نہ خوشکر دغہ جنڈرہ

ماتو لے شی اونہ

ئے دھغہ

Master key

دہیروتہ کولو

توان

لری .

کفارہ

چند نپ دکور کورے دقبر دسر خزہ بیکل کرہ۔ پیل
رپیدونکی لاسونہ ئے اوچت کرل۔ سلکو اونیو
اوپہ ڈرغونی آواز ئے اوویئل۔ ہ

پہ سپینہ خله روژہ کرہ ماتہ
دکفارے روژے بہ دوارہ اونیسونہ
کور کورے! ما تو دخان دیارہ
توبہ ہم اوویستہ۔ او دکفارے

روژے ہم اونیسوے۔ ولے

نہ پوهینم چہ ستا

دیارہ دا کفارہ

خنکہ

خنکہ ... او

خنکہ ادا

کرہم۔

پتھان آکا

زمرک چہ پتھان آکا گورا قبرستان تہ پہ دُعا اولید۔ نو
ورتہ ئے اووے " اکا داخہ کرمے؟ تہ ئو عیسایانو
تہ دُعا کوے۔ اکا ورتہ پہ غصہ کنے اووے۔
نوبیا ہغہ واکترانو تہ دعا اوکرم خہ؟ چہ
دپلار دنا کامہ پرین دپارہ ئے پہ تاد بنجے
کالی کانپہ کرہ زہ خوبہ
تل عمر دوئی تہ دعا کووم۔ حکہ
چہ زما دسترگو اپریشن
ئے بانکل ہے او
بے پیسو کرے
دے
او.....

انسان

ما دیشیئے نہ اپلہ ہفہ لیدلو - چچی یوے ہے مئے پیغلے جینی
ورتہ خیل پردے کوز کپو - ہفہئے ئے یہ دوارو اوون ولاس کینوول
بیائے یولاس داوونے نہ دہفے سینے نازکے لیچے تہ را اور سوو
لبنہ شیبہ پس ئے دوارکا لاس دہفے دراوتے سینے نہ
تاؤ کپو - دغہ شان پہ قلاز قلاز لاندے راغے
اولاس ئے ورتہ بٹا تہ را اور سوو - پہ یو
لاس ئے پیغلے بڈا اوینوہ - اوپہ بل لاس
ئے دہفے دینٹھے نہ لاندے پانزیب نہ
شرنگ اوولست - "بس اوشو"
اختری پیغلہ رخصت کپو - وے
زہ پہ سوچ کپے ریوتم - چم
ترادسہ پور پہ خومرہ
پیغلے ہم پہ دے بنار کپے دیشن بلاد فساد ونو
بشار کپری وی - او خومرہ "اخترہ"
بہ دخومرہ پیغلو نہ ہم دغے
لاس تاؤ کپری وی - لاش
انسان
خو ددے نہ پہ غار کپے
لغربشہ وو -

کور فی خصلتونہ

دسوالی تہر چہ غریبی د اوب دے ناروغی نہ پس مرہ کرہ۔ او
پہ سوہ راختے شوے روپٹی پہ اسقاط کینے تقسیم شوے، نو
ماشوم زوئے تہے پہ ہدیہ کینے بل یوماشوم اووے...
بچانہ تاسو خومالہ د اسقاط پیسے دانکرے۔ فوزما
مور بہ مری کنہ؟ تہ بہ زما نہ پیسے اووینے تہ
...؟ ماور تہ وے چپ شہ۔ خدائے دی...
... "باز دا" زما خبرہ پرے کرہ۔ ویئل تے
دا خو دھخہ سہری زوے دے۔ چہ پلار
تے دلون نہ مرشو او خیلہ د خلقو
پہ راوہو دوہو مور شو نو
مورتہ تے او ویئل۔ "ادے
تہ بہ کلہ مرے چہ
خلق زمونہ کرہ نوہ
دوہی راوری... " دے کینے دے غریب
تہ خہ گناہ دہ۔ دا خو کورفی
خصلتونہ دی۔ خان د
سرہ کوی

سکندر

ہسے نو ہغہ د بنار د لوئے ہسپتال لوئے ڈاکٹر وو۔
او د ڈکرو ئے ہم یو لوئے پنہا ترے وو۔ وے
نور غورمنگے وو۔ گنی پہ دومرہ ڈیرہ تبہ
کنے بہ ئے سکندر تہ وے انجکشن کولو
اوہم دغہ انجکشن پہ ڈیرہ سوالونو
دعاگانو او منبتو پیدا شوے ایکی یو
نیاز بین سکندر د بابا د غیرے او شکوو۔
زہ نہ پوہینم چہ د بنار پہ دے
ہسپتالونو کنے بہ دورھے ٹوسو
ماشومان لکہ د سکندر پشان
د دے قصا بانو لا پرواہی
بنکار
کیری۔

میلہ

سریہ وُلہ وُلہ - دزکوا، گنی چچی دی -
اوفو بنجے ! کورتہ راغلی میلہ پہ خیل غولی
کنبے اخر خنکھ مرکوم - شراب درے
ملک مار مر نہ کرو - خولہ ساعت
پس مار، شراب درے ملک
مرکرو

ممتاز

ممتاز بنہ موہ شتمند او د خاورے خاوند وو ۔ ولے جواری
دھر خہ نہ اوزگار کرے وو ۔ د تیرو شلو کالونہ پہ
بازار کپے گرجی او دیوے عجیبہ سودا سر سم سوال
کوی ۔ د دکاندارانو نہ پیسے اخلی او یہ
ماشومانو ئے ویشی ۔ یوہ ورخ ترے ماتپوس
او کرو چہ داد خان لہ خہ زہ چاؤدون
کتلے دے ۔ د دکاندارانو نہ پیسے
اخلے او پہ ماشومانو ئے ویشے۔
ممتاز د خندانہ شین شو۔
ویل ئے ۔ دینا دنا پوهو
دہ ۔ دلویو ناپوهونہ
ئے اخلم او ورو ناپوهو
لہ ئے ورکوم ۔ زہ ممتاز تہ گوہہ پہ خله
دلاہ پاتے شوم او هغه
پہ ورا ندے
روان شو۔

دیکوال پیشہ نگار

نوم - بادشاہ روم

دیپلار نوم .

حاجی عبدالرحیم

ادبی نوم

علی خیل دریاب

دُ زوکریے خائے او

نیپتہ :-

امان درہ ملاکنڈ ایجنسی

۲۱ مارچ سنہ ۱۹۶۸

تعلیم :- بی - ایس سی

بی ایڈ ، ایم - اے پبلیک گولڈ میڈلسٹ - ایم - فل ریسرچ فیلو - پبلیک ٹرانسنگ

پبلیک پروفیشنل - کار :- یکل ، لوسٹل ، اولوں

درک :- کلے او ڈاکٹرانڈ اماندرہ ملاکنڈ ایجنسی فون ۱۰۰۹۷ - ۵۹۳۲۳

دیکوال آثار :-

- ۱- دفرہنگیامی خوشحال دستارنامے فرہنگ
- ۱۰- شگے او زگونہ (ترجمہ) نثر
- ۲- غورپشاخکی (مقالے) نثر
- ۱۱- شفق رنگہ لارے (")
- ۳- جو مپکونہ (")
- ۱۲- سپینے خُلی او کُل بیرے
- ۴- سپلمی کپنے کینونہ (محوارے) نثر
- ۱۳- گورے دنے
- ۵- پبستانہ او توہمات
- ۱۴- عطرژن (نظمونہ) شاعری
- ۶- درحمان بابا اجتہاد
- ۱۵- غزل بنر (غزلے) " "
- ۷- سیاسیل پدہ امان دے (افسانے) " "
- ۱۴- غانتول " "
- ۸- روزدانہ (طنزومزاح) " "
- ۱۵- غزل بنر (تالیف) " "
- ۹- نورکے او تیغونہ (تبصرے و مضمونے) " "

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**